

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЕКТ)

на тему:

**«Діагностика ризику банкрутства суб'єкта
господарювання та оцінка можливостей його протидії»**

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності 071 «Облік та
оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий
аналіз та аудит»

Остапенко Ю.Г.

_____

*підпис
студента*

Науковий керівник
к.е.н, доцент

Барабаш Н.С.

_____

*підпис
керівника*

Гарант освітньої програми
д.е.н., доцент

Назарова К.О.

_____

*підпис
керівника*

Київ 2019 рік

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Освітній ступінь «магістр»,
спеціальність 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізація «Фінансовий аналіз та
аудит»

Затверджую

Зав. кафедри _____
« ____ » _____ 2018 р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Остапенко Юлії Григорівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії» (за матеріалами комунального автотранспортного підприємства «Рокитнянське КАТП-1066»)

Затверджена наказом ректора від 10 жовтня 2018 р. № 3841

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 1 листопада 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: на основі вивчення спеціальної економічної літератури, стану діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання розробити напрями її удосконалення

Об'єкт дослідження є процес діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання суб'єкта господарювання

Предмет дослідження - методика та організація аналізу ризику банкрутства суб'єкта господарювання суб'єкта господарювання

4. Перелік графічного матеріалу : Діаграми і графіки динаміки основних показників, що характеризують діяльність комунального автотранспортного підприємства «Рокитнянське КАТП-1066»)

5. Консультант по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1-3	Барабаш Н.С.		

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Вступ (актуальність теми, гіпотеза наукового дослідження, мета і завдання роботи, методика дослідження).

Розділ 1. Теоретичні основи діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання

1.1. Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання

1.2. Аналіз та діагностика в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання

Розділ 2. Інформаційне забезпечення діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання

2.1. Характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

2.2. Організаційно-інформаційна модель діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання

Розділ 3. Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій

3.1 Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

3.2. Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання

3.3. Методика аналізу та діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання.

3.4. Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства суб'єкта господарювання.

Висновки і пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

7. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання	30.12.2018	30.12.2018
2	Написання вступу і розділу 1	10.05.2019	10.05.2019
3	Написання розділу 2	25.06.2019	25.06.2019
4	Написання розділу 3	07.10.2019	07.10.2019
5	Написання висновків та пропозицій	15.10.2019	15.10.2019
6	Оформлення та представлення роботи на кафедрі	01.11.2019	01.11.2019

8. Дата видачі завдання 1 жовтня 2018 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н. С. Барабаш

10. Гарант освітньої програми

К. О. Назарова

11. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

Ю. Г. Остапенко

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Вирішення питань удосконалення організаційно-методологічних засад діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання потребує комплексних підходів до організації та методології аналізу із урахуванням особливостей підприємств, на матеріалах яких виконується робота. Вивчення нормативно-правової бази та спеціальної літератури, проведене автором, дозволяє дійти висновку про недостатній рівень теоретичної розробки даної проблеми. Наслідком є недоліки в організації та методології аналізу можливого банкрутства суб'єкта господарювання. Дослідження фактичного стану аналізу ризику банкрутства суб'єкта господарювання потребує комплексних підходів до його організації та методики і підтверджує недосконалість його організації та методичного забезпечення, що негативно впливає на формування інформаційної бази.

Підвищення рівня діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання пов'язане з використанням прогресивних технологій обробки економічної інформації, впровадженням системних підходів до побудови фінансового аналізу в системі управління підприємством, застосуванням сучасних методів організації та інформаційного забезпечення аналітичного процесу. Саме ці чинники досліджує автор як передумови удосконалення діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінки можливостей його протидії.

Структура даної роботи дозволяє достатньо розкрити зміст проведеного дослідження.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, характеризується комплексністю вирішення поставлених питань діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінки можливостей його протидії

Пропозиції, розроблені за результатами дослідження, мають практичне значення.

Випускна кваліфікаційна робота Остапенко Ю. Г. на тему «Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії» заслуговує на високу оцінку і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н. С. Барабаш

Відмітка про попередній захист

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Остапенко Ю. Г. може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Відмітка про попередній захист

Завідувач кафедри

К. О. Назарова

« _____ » 2019 р.

ЗМІСТ

Вступ	7
Розділ 1. Теоретичні основи діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання	11
1.1. Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання.....	11
1.2. Аналіз та діагностика в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання.....	17
Розділ 2. Інформаційне забезпечення діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання	23
2.1. Характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.....	23
2.2. Організаційно-інформаційна модель діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання.....	30
Розділ 3. Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій	40
3.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства...	40
3.2. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання.....	45
3.3. Методика аналізу та діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання.....	52
3.4. Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства суб'єкта господарювання.....	59
Висновки та пропозиції	63
Список використаних джерел	68
Додатки	

ВСТУП

В розвитку української економіки важливу роль відіграє залучення інвестицій, як вітчизняних, так і зарубіжних. Прибуткова господарська діяльність, ефективне використання матеріальних, фінансових та трудових ресурсів формує економічну стабільність – категорію, що становить інвестиційну привабливість для іноземних інвесторів.

В умовах відкритої економіки проблеми банкрутства, платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості є досить важливими. Щороку в Україні процедуру банкрутства проходить велика кількість підприємства, наслідком якої є їх ліквідація. Окрім того, значна частка суб'єктів підприємницької діяльності працює на межі платоспроможності, результатом їх функціонування стають збитки, а відсутність ефективних управлінських рішень може призвести до банкрутства та ліквідації у майбутньому. Цьому сприяють значна кількість факторів, серед яких: нестабільне економічне та політичне становище, недосконалість правового та податкового законодавства, тиск фіскальних органів і т.д.

Кризовий стан підприємств негативно впливає не лише на рівень залучених інвестицій, а й на загальне становище економіки в країні. Банкрутство суб'єктів господарювання призводить до неможливості своєчасного наповнення державного бюджету коштами від збору податків і, як результат, до порушення функцій держави, зокрема соціально-економічної. Фінансова нестабільність призводить до невдоволення населення та відтоку робочої сили за кордон. Недоотримання коштів бюджету унеможливорює виконання плану щодо розвитку інших сфер та галузей.

Статистика розгляду справ про банкрутство господарськими судами в період 2001-2019 рр. надає чітку інформацію про кількість збанкрутілих та ліквідованих підприємств в Україні. Найбільшу кількість визнано банкрутом у 2009 р. – 4359 підприємств та у 2013 – 4086, тобто у економічно кризові періоди в Україні. Для порівняння у першому півріччі 2019 року збанкрутувало 712 підприємств, таким чином, зростання кількості збанкрутілих підприємств у 2009 та 2013 роках свідчать

про кризові умови економічного розвитку України, спричинені економічною, політичною та соціальною нестабільністю.

Передчасне виявлення проблем з платоспроможністю та ліквідністю, за умов вчасного та ефективного реагування керівним персоналом зменшить ймовірність банкрутства та ліквідації. Для цього застосовуються різні моделі, які є доробком вітчизняних та зарубіжних вчених. В Україні дослідженнями методів аналізу ймовірності банкрутства підприємств займалися такі вчені: Н.С. Артамонова, Н.С. Барабаш, В.Г. Барановська, Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар, В.А. Даниленко, О.А. Зоріна, А.В. Матвійчук, Н.І. Коломієць, О.В. Комірна, К.О. Назарова, О.І. Продіус, О.О. Терещенко, С.О. Черкасова, Н.В. Черничко, Д. В. Ящук та ін.

У зарубіжній практиці питаннями розробки методів і моделей займалися такі вчені: Г. Спрінгейт, Е. Альтман, В. Бівер, Дж. Таффлер та Г. Тішоу, Р. Ліс, Ж. Конан і М. Гольдер, Ж. Депалян та інші. Зусиллями цих науковців була проведена значна робота для виділення актуальних факторів при прогнозуванні економіко-математичних параметрів і встановлення їх внесків у загальну оцінку платоспроможності підприємств.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є визначення поняття банкрутства як правової та економічної категорії, аналіз основних методів обчислення банкрутства, їх практична значущість та застосування в українській практиці, обґрунтування методичного інструментарію комплексної протидії кризовим процесам, та надання рекомендацій щодо вибору моделей виявлення банкрутства в сучасних умовах функціонування суб'єктів господарювання. Досягнення поставленої мети передбачає послідовне дослідження наступних завдань:

- надати економічну характеристику та причини банкрутства суб'єкта господарювання;
- визначити місце аналізу та діагностики в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання;
- охарактеризувати інформаційне забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства;

- сформувати організаційно-інформаційну модель діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання;
- дослідити систему показників аналізу ймовірності банкрутства суб'єкта господарювання;
- проаналізувати фінансову стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання;
- дослідити методику аналізу та діагностику ризику банкрутства суб'єкта господарювання;
- оцінити можливості протидії ризику банкрутства суб'єкта господарювання.

Предметом дослідження є банкрутство як економічна категорія, методи аналізу суб'єктів господарювання на наявність ознак неплатоспроможності та важливість їх застосування для недопущення кризового стану та подальшого ефективного функціонування суб'єкта підприємницької діяльності в сучасних умовах ринкової економіки.

Об'єктом дослідження є процес діагностики ризику банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності, оцінка отриманих результатів та формування правильного управлінського рішення з врахуванням внутрішніх та зовнішніх умов функціонування суб'єкта господарювання.

Теоретичною та методологічною базою слугували праці вітчизняних та зарубіжних економістів та науковців у галузі економічної стабільності суб'єкта підприємницької діяльності в цілому; банкрутства, платоспроможності, ліквідності, фінансового стану зокрема.

Інформаційним джерелом стали закони України, нормативні акти, статистичні звіти, які відображають дані про підприємства, які визнані збанкрутілими та ліквідованими, а також матеріали об'єкта дослідження.

Для виконання поставлених завдань та досягнення мети дослідження застосовувалися наступні методи: загальнонаукові методи – для визначення місця об'єкта дослідження в середовищі функціонування, вивчення умов його діяльності, що регулюється правовим та податковим законодавством; коефіцієнтний метод – для визначення фінансового стану на базі узагальнюючих показників за рівнем

платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності; горизонтальний та вертикальний аналіз – для вивчення динаміки досліджуваних показників.

Висновки та пропозиції отримані в результаті дослідження обраної теми можуть знайти конкретну реалізацію в діяльності «Рокитнянського колективного автотранспортного підприємства 1066». Інформація викладена, як висновки та пропозиції може бути використана іншими автотранспортними підприємствами для поліпшення свого фінансового стану, попередження ознак неплатоспроможності та протидії банкрутству.

За результатами випускної кваліфікаційної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» опубліковано наукову статтю «Оцінка ймовірного банкрутства підприємства».

Випускна кваліфікаційна робота складається з: вступу, трьох розділів, що включають 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел із 68 найменувань і 5 додатків. У тексті випускної кваліфікаційної роботи міститься 13 таблиць і 8 рисунків.

Випускний кваліфікаційний проект виконано на матеріалах «Рокитнянського колективного автотранспортного підприємства 1066».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ РИЗИКУ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання

Діяльність суб'єктів господарювання в умовах відкритої економіки супроводжується ризиком банкрутства, що виступає механізмом регулювання ринкових відносин, а також регулює процес виконання підприємством своїх зобов'язань.

Відповідно до статті 1 Кодексу України з процедур банкрутства, банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Кодексом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [2].

Процедура ліквідації підприємства призводить до ряду негативних наслідків, серед них:

- зменшення робочих місць;
- збитки власників, постачальників та кредиторів;
- міграція робочої сили;
- зниження рівня життя населення;
- недоотримання коштів держбюджету від податкових надходжень.

Досить частою є ситуація, коли вартість активів суб'єкта господарювання є значно вищою за вартість кредиторської заборгованості. За умов проведення реструктуризації підприємства є можливим покриття боргів та виведення бізнесу із кризового становища.

Механізм банкрутства в Україні є недостатньо розвиненим. Потребує додаткового дослідження процес його своєчасного виявлення та процедура виведення суб'єкта господарської діяльності з кризового становища. Отже,

актуальним зараз є обґрунтування поняття банкрутства, дослідження діяльності суб'єкта господарювання, визначення шляхів для оптимізації діяльності, виведення діяльності на вищий рівень прибутковості.

Для вирішення одного із завдань, що постало при дослідженні обраної теми, а саме: надати економічну характеристику та причини банкрутства суб'єкта господарювання, необхідно перш за все зрозуміти, що таке банкрутство, яка його природа і механізм його утворення. Тобто, щоб запобігти виникненню даного явища треба зрозуміти як і чому воно утворюється.

Поняття «банкрутство» прийшло до нас з Італії і утворилось воно за тих часів, коли міняйли та лихварі мали лавки на базарах чи ярмарках. В своїх лавках вони обмінювали гроші, надавали кредити і т.д. Коли міняйли не мали грошей, щоб розплатитися з клієнтами, вони закривали свої лавки. Звідси і походить термін: «bancus» – банк, лавка, контора, торговельна установа; «rotto» – ламати, закривати устанovu [57, ст. 24].

Процедура визнання суб'єкта підприємницької діяльності банкрутом і рішення про його ліквідацію визначається за рішенням господарського суду. Тому окрім, економічного аспекту слід розглядати процес банкрутства і як правовий термін.

Відносини, які виникають в процесі банкрутства регулюються нормативно-правовими актами різної юридичної сили (кодекси, закони, підзаконні нормативно-правові акти, відомчі нормативні акти та ін.):

- Господарський кодекс України (глава 23 «Визнання суб'єкта підприємницької діяльності банкрутом») [1];
- Цивільний кодекс України (ст. 18, ст. 110) [3];
- Кодекс України з процедур банкрутства [2];
- Постанова Кабінету Міністрів України №38 «Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування» [4] та інші.

В економічному значенні поняття «банкрутство» має наступне визначення: це фінансова неспроможність суб'єкта господарювання, тобто коли витрати на виробництво перевищують дохід від її реалізації. Велика кількість вчених економістів притримуються думки, що банкрутство підприємств приватної та державної власності, що не підлягає приватизації це неможливість, в ситуації виключення останніх зі списку таких суб'єктів, повністю задовольнити визначені судом майнові зобов'язання.

Більш повним, на нашу думку, буде трактування банкрутства як економічного стану суб'єкта господарювання за якого він за певних економічних умов не здатний вчасно й у повному обсязі задовольняти зобов'язання.

У ході виконання поставлених перед нами завдань було проведено аналіз економічної літератури, що стосується питання банкрутства, кризового становища суб'єкта господарювання та можливостей його протидії. Результати проведеної роботи показали, що існують різні підходи до визначення банкрутства, над проблематикою виявлення ознак банкрутства суб'єкта господарювання працювало досить велика кількість вітчизняних та зарубіжних вчених та науковців: Н.С. Артамонова, Н.С. Барабаш, В.Г. Барановська, Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар, В.А. Даниленко, О.А. Зоріна, А.В. Матвійчук, Н.І. Коломієць, О.В. Комірна, К.О. Назарова, О.І. Продіус, О.О. Терещенко, С.О. Черкасова, Н.В. Черничко, Д. В. Яшук, Г. Спрінгейт, Е. Альтман, В. Бівер, Дж. Таффлер, Г. Тішоу, Р. Ліс, Ж. Конан, М. Гольдер, Ж. Депенян та інші. Зусиллями цих вчених була проведена значна робота для виділення актуальних при прогнозуванні економіко-математичних параметрів і встановлення їх внесків у загальну оцінку платоспроможності підприємств.

Так, Яблонська А.С. зазначає, що «банкрутство» - це неспроможність суб'єкта господарювання задовольнити пред'явлені йому вимоги кредиторів і виконати зобов'язання перед бюджетом в певний термін [55].

Філімоненков О.С. притримується зовсім іншої думки, і вважає, що «банкрутство» - це встановлена господарським судом неспроможність суб'єкта господарювання відновити свою платоспроможність і можливість задовольнити

вимоги кредиторів та виконати зобов'язання перед бюджетом лише у ліквідаційному порядку [63].

За Шморгуном Н.П. «банкрутство» (bankruptcy) – це документально підтверджена нездатність суб'єкта господарювання платити за своїми зобов'язаннями і фінансувати основну поточну діяльність у зв'язку з відсутністю коштів. Такий стан підприємства, на думку автора, свідчить про погіршення всіх показників, що визначають його фінансову стійкість [67, с.88].

Процес банкрутства досить складний процес, теоретична сторона якого також має свої аспекти: юридичний, економічний, управлінський, фінансовий та ін; тому нами було виокремлено окремі підходи до вивчення цього поняття в розрізі економіки та права, що представлені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Семантика поняття «банкрутство» в юридичному та економічному аспектах

Визначення поняття		Джерело інформації, автор
Юридичний аспект	Банкрутство – це нездатність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів інакше як через застосування визначеної судом ліквідаційної процедури	Господарський кодекс України (ст.209) [1]
	Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури	Кодекс України з процедур банкрутства [2]
	Банкрутство – це одна із юридичних підстав ліквідації підприємства, яка виявляється у неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності задовольнити у встановлених для цього термін пред'явлені йому кредиторами вимоги і виконати зобов'язання перед бюджетом	Яблонська А.С. [55]
	Банкрутство – це встановлена господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність, і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів він здатний лише через застосування ліквідаційної процедури	Філімоненков О.С. [63]

Закінчення таблиці 1.1

	Банкрутство – це захист кредиту і правовідносин, які носять характер кредитних, як основи економіки будь якої держави з вільними ринковими інституціями.	Петрович Й.М. [48]
Економічний аспект	Банкрутство підприємств – це наслідок глибокої фінансової кризи, система заходів, щодо управління якою не дала позитивних результатів	Терещенко О.О. [56]
	Банкрутство (дослівно з італійс.) – відмова громадянина або фірми сплачувати за власними борговими зобов'язаннями через брак коштів	Пепа Т.В. [47]
	Банкрутство – це нездатність суб'єкта господарювання фінансувати свою поточну операційну діяльність і погасити термінові зобов'язання	Шеремет А.Д. [50]
	Банкрутство суб'єкта господарювання – це крах, викликаний технічною або фізичною нездатністю суб'єкта господарювання погасити взяті на себе фінансові зобов'язання	Білоліпецький Н.П. [60]
	Банкрутство означає фінансову неспроможність підприємства, що виявляється в перевищенні витрат на виробництво продукції над виторгом від її реалізації	Скворцов М.М. [50]
	Банкрутство (фінансовий крах) – це документально підтверджена нездатність суб'єкта господарювання платити за своїми зобов'язаннями і фінансувати основну поточну діяльність у зв'язку з відсутністю коштів	Шморгун Н.П. [67]
	Банкрутство – це неспроможність підприємства платити за своїми борговими зобов'язаннями та виконувати зобов'язання перед бюджетом	Базилінська О.Я. [60]
	Банкрутство – це один із ключових елементів ринкової економіки й інститут розвинутої системи громадського та торгівельного права. Це механізм, який дає можливість уникнути катастрофи та вигідно розпорядитися коштами	Протопопова Н.А. [51]
Банкрутство – це визнаний у судовому порядку фінансовий стан суб'єкта господарювання, у якому він не в змозі виконати свої зобов'язання у визначений термін, у зв'язку із значним їх перевищенням над активами.	Крупка М.І. [33]	

Джерело: розроблено автором

Визначення надані вченими досить тотожні і доповнюють одне одного, проте в наукових працях та статтях так і не віднайшлося єдиного тлумачення терміну

«банкрутство», що породжує додатковий попит на наукову діяльність у сфері банкрутства, його аналізу та можливостей протидії.

Для того, щоб обрати найбільш дієвий метод боротьби з кризовим становищем суб'єкта господарювання необхідно віднайти причину виникнення такого становища і подолати перш за все її. Причини, що спричиняють банкрутство можна поділити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх чинників належать:

- підвищений податковий тиск;
- недосконалість законодавства;
- зростання конкуренції через вхід на національний ринок іноземних аналогів;
- рівень соціального забезпечення населення;
- стан платоспроможності клієнтів;
- налагодженість роботи постачальників та підрядників;
- рівень технологічного розвитку ін. [50].

Внутрішніми факторами виникнення банкрутства є:

- неефективне використання ресурсів;
- збільшення необґрунтованих витрат;
- низький рівень маркетингу та втрата ринків збуту;
- бездіяльність за умов збиткової діяльності;
- помилки, спричинені керівним персоналом;
- несприйняття інновацій технологічного розвитку та ін. [5].

Банкрутство спричинене внутрішніми факторами впливу на фінансовий стан суб'єкта господарювання можливо виправити за умов проведення детального аналізу діяльності, прийняття вірного управлінського рішення та його якісного виконання. Що ж стосується зовнішніх причин кризового стану, вплив підприємця у цьому випадку обмежений, а інколи і зовсім не можливий.

Залежно від того, за яких умов виникає кризовий стан у суб'єкта господарювання, банкрутство можна поділити на види. Так, Подольська О.Я. виділяє чотири види банкрутства суб'єкта господарювання: реальне, фіктивне, технічне та навмисне [50, ст. 159]:

- реальне – характеризує повну неспроможність підприємства відновити свою фінансову стабільність та платоспроможність в найближчий період через втрату капіталу;
- фіктивне – характеризується невиправданим оголошенням підприємства про своє банкрутство з метою отримання відстрочки по виконанню своїх кредиторських зобов'язань;
- технічне – неплатоспроможність підприємства, що викликана суттєвим простроченням його дебіторської заборгованості;
- навмисне – неплатоспроможність підприємства, що створена штучно його керівництвом або власником [60, ст. 140-143].

У зв'язку з вищезазначеною інформацією, що була отримана у ході дослідження економічної характеристики банкрутства суб'єкта господарювання, можна зробити висновок, що прогнозування банкрутства є необхідним елементом, який убезпечить власників та державу від можливих втрат, які несуть також і соціальний характер, а банкрутство є останньою стадією невдалої діяльності підприємства.

1.2. Аналіз та діагностика в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання

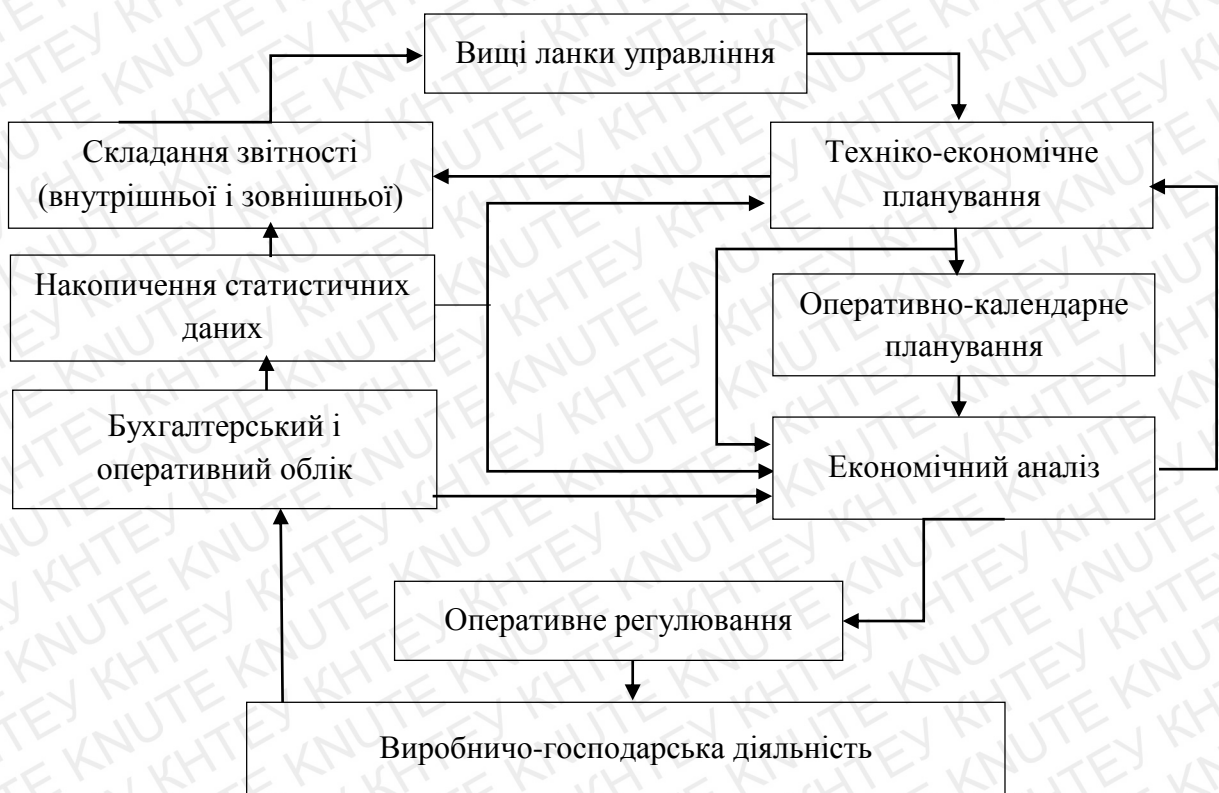
Метою діяльності суб'єкта господарювання є зростання його ринкової вартості та отримання позитивного фінансового результату – прибутку. Бухгалтерська звітність та показники, отримані в результаті розрахунків на основі фінансових результатів є корисним інформаційним джерелом для управлінського персоналу. До того ж, важливим є не лише аналіз фінансових результатів, а й економічний аналіз загалом. Даний процес є необхідним на всіх етапах здійснення діяльності: від планування до реалізації, з послідовним виконанням та дотриманням принципів етапності аналізу. Суб'єкти підприємництва планують

свою діяльність, контролюють її та проводять ретроспективний аналіз для порівняння отриманих результатів з очікуваними на початок періоду.

В умовах розвитку ринкових відносин та зростання конкуренції попит на аналіз фінансових результатів постійно зростає, а вдосконалення методики проведення аналізу дає можливість отримати якісні, точні результати масштабного характеру за менший проміжок часу. Не дивлячись на достатню мобільність, процес аналізу є досить містким, що спричиняє формування окремих економічних структур або підрозділів на підприємствах. Проте, в організаційній структурі більшості суб'єктів підприємницької діяльності України такі підрозділи відсутні.

Роль економічного аналізу у вигляді окремого відділу суб'єкта господарювання вивчав академік Чумаченко М.Г. З наукових доробок вченого відомо, що він також вважав завдання економічного аналізу окремою функціональною підсистемою [52]. Чумаченко М.Г. розробив схему, на якій позначив місце відділу економічного аналізу у системі обробки інформації (. 1.1).

Рис. 1.1. Схема обробки потоків економічної інформації на підприємстві

Джерело: удосконалено автором на підставі [40]

Учений доводить тісний зв'язок економічного аналізу з іншими підсистемами, що функціонують на підприємстві. Так, аналіз формується на інформації бухгалтерського та оперативного обліку, статистичних даних та звітності: внутрішній (управлінській) та зовнішній (фінансовій). Результати економічного аналізу знаходять своє відображення в оперативному регулюванні, що має прямий вплив на виробничо-господарську діяльність. Проведення аналізу охоплює всі аспекти діяльності суб'єкта господарювання, разом із впливом факторів. Виявлення причин дозволяє здійснювати мобілізацію ресурсів та запобігає виникненню негативних показників (або відхилень) в результаті господарювання.

Сьогоднішня нестабільність політичного та економічного становища в країні, одночасно з постійними трансформаційними процесами вимагають від суб'єктів господарювання постійного аналізу для оперативного втручання за умов впливу факторів, що виникають в процесі зовнішніх змін середовища діяльності. Отримання результатів аналізу, який проводиться на основі даних підприємства, відбувається із задіянням процесу діагностики, що відіграє важливу роль в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання. Для того, щоб оцінити важливість даного процесу, необхідно надати визначення цього терміну.

На думку Градова А.В. та Савицької Г.В., фінансовий аналіз – це напрям економічного аналізу, що дає можливість виявити характер порушення нормального ходу економічних процесів на підприємстві [52, с.136].

Більш повним є поняття «діагностика фінансового стану підприємства», що являє собою цілеспрямований аналіз фінансово-господарської діяльності суб'єкта підприємництва, направлений на виявлення причин фінансової неспроможності, тенденції їх розвитку та вибору найбільш оптимального варіанту для подолання кризового стану.

Значення та мету проведення фінансової діагностики, можна оцінити виходячи із завдань, які вирішуються в ході реалізації даного процесу. Так, до завдань фінансової діагностики можна віднести:

- оцінка стану суб'єкта господарювання на період проведення діагностики або звітний період;
- порівняння отриманих результатів з показниками базовими або плановими показниками;
- виявлення факторів, які спричинили зміни очікуваних результатів, поділ їх на фактори позитивного та фактори негативного впливу;
- формування ймовірних шляхів подолання кризового стану, підвищення рентабельності та збільшення прибутковості;
- розподіл, відповідно до категорії користувачів, інформації, що необхідна для прийняття управлінських рішень.

З вищенаведеної інформації можемо сформулювати мету фінансової діагностики, яка полягає у забезпеченні управлінського персоналу вчасною, необхідною та у повному обсязі інформацією, а також створення умов для подальшого успішного функціонування.

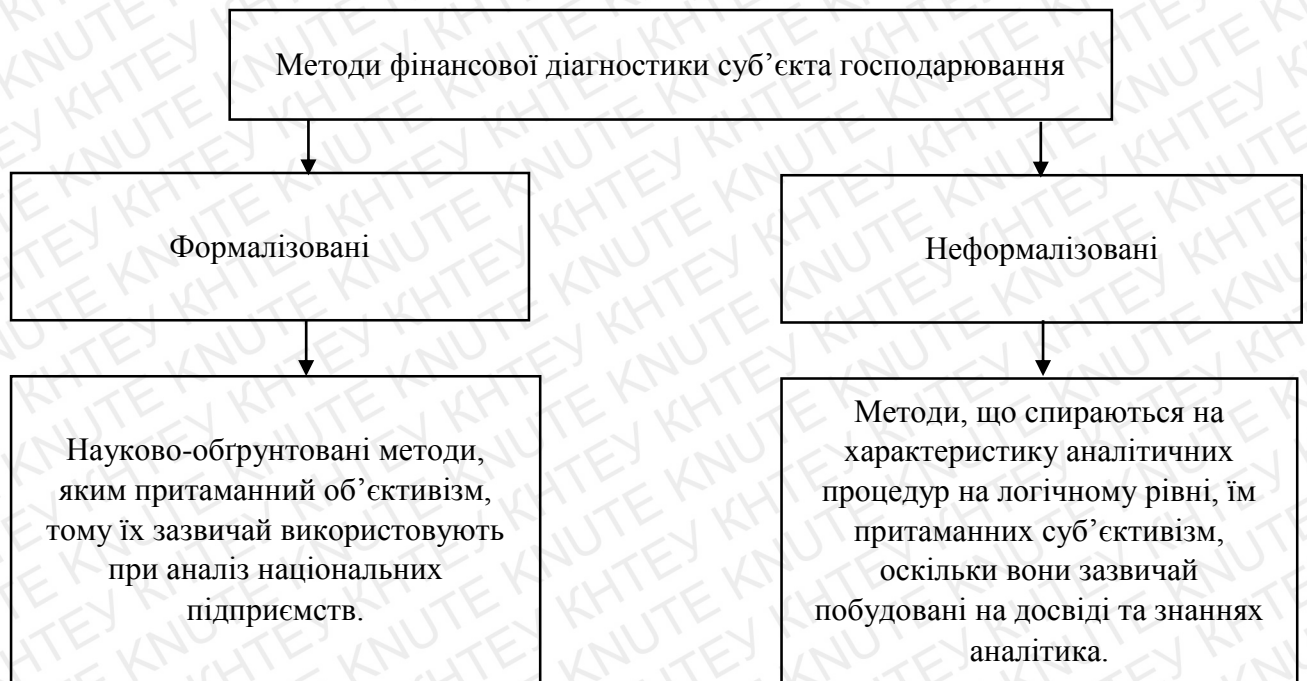
Постійні законодавчі зміни, трансформація економічних процесів, поява нових вітчизняних та світових суб'єктів на бізнес-арені вимагає, щоб процес діагностики був систематичним та охоплював якнайбільше аспектів діяльності суб'єкта господарювання. Через це фінансова діагностика є досить містким процесом, та вимагає відділу від інших діючих господарських процесів. Нами вже було зазначено про необхідність функціонування окремих підрозділів на підприємствах, отже діагностика та аналіз можуть, у поєднанні, дійсно можуть складати окремий відділ організаційної структури, зі своїми завданнями, функціями та методами роботи. Так, до основних методів фінансової діагностики зазвичай відносять формалізовані та неформалізовані (рис. 1.2) [43, с.164].

Для досягнення мети фінансової діагностики та аналізу фінансового стану в цілому слід дотримуватись принципів, які забезпечать точність та повноту результатів отриманих в процесі діагностики. Принципи, яких слід дотримуватися:

- своєчасність – діагностика потрібна не лише на стадії банкрутства, для його подолання, а й за умов звичайної діяльності, для виявлення перших ознак та недопущення небажаних втрат;

- комплексність – явища, що відбуваються в процесі звичайної діяльності слід досліджувати у комплексі, для визначення причинно-наслідкових зв'язків;
- науковість – процес діагностики формується із застосуванням науково-обґрунтованих категорій із застосуванням методики та методів дослідження;

Рис. 1.2. Методи фінансової діагностики суб'єкта господарювання та їх характеристика

Джерело: сформовано автором

- автентичність – використання первинної інформації і, як результат, достовірних результатів;
- об'єктивність – процес має відбуватись відповідно до раніше сформованої програми, у певній послідовності та мінімальному відхиленні від наміченого плану;
- точність – передбачає обґрунтованість розрахунків планових показників та ресурсна забезпеченість процесів;
- ефективність – в процесі проведення діагностики слід постійно порівнювати результати діяльності, позитивні та негативні наслідки, що виникли на основі прийнятих рішень.

Підсумовуючи зазначене, слід зауважити, що аналіз фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності є досить містким та важливим процесом діяльності, у якому фінансова діагностика займає ключові позиції. Проведення останньої дає можливість оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання, визначити слабкі місця, які потребують оперативного втручання та сильні сторони, акцентування котрих забезпечить успішну, а отже, й прибуткову діяльність.

Вирішальними елементами ефективного керівництва підприємством служать своєчасність та точність вищезазначених процесів, отже їх планування є основоположним фактором успішного аналізу та діагностики. Проведення останніх в систематичному порядку з відповідним рівнем деталізації є запорукою прийняття своєчасних управлінських рішень, беззаперечне виконання котрих забезпечить не лише беззбиткове функціонування, а й можливість збільшення обсягів діяльності. Це є запорукою розвитку бізнес-середовища держави, соціально-економічного розвитку з можливістю виходу на міжнародну арену для залучення іноземного капіталу та новітніх технологій.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ РИЗИКУ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1. Характеристика інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства

Процес діагностики банкрутства суб'єкта господарювання передбачає вивчення та оцінку фінансового стану підприємства. Найбільш поширеними прийомами оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання є аналіз фінансової стійкості і платоспроможності підприємства, оскільки вони повністю відображають інформацію про стан об'єкту дослідження, проблемні ділянки та резерви зростання вартості досліджуваного підприємства. Основною та найбільш важливою складовою аналізу фінансового стану є економічна інформація. Поняття інформації є фундаментальним науковим терміном і не має строгого наукового визначення.

Економічна інформація – це сукупність даних, які на базі попереднього якісного пізнання переважно кількісно відображають соціально-економічні відносини та використовуються для аналізу, управління, планування і прогнозування соціально-економічного розвитку [8, с.69].

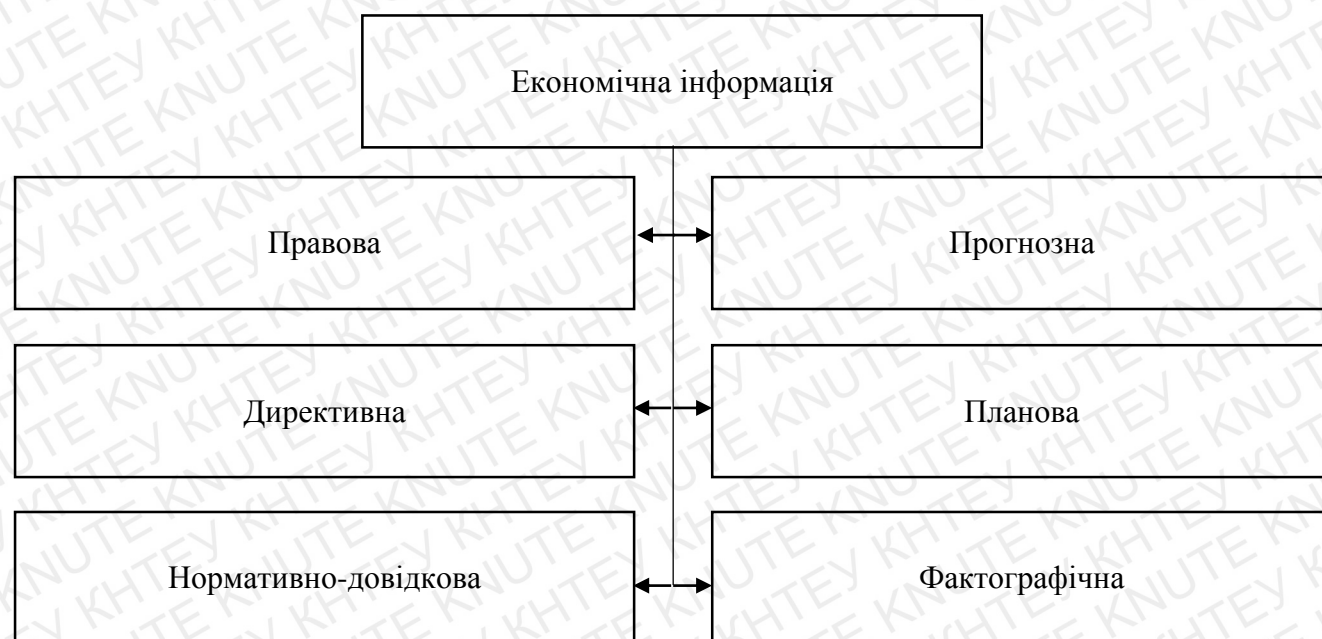
Економічна інформація про суб'єкт підприємницької діяльності, використовувана в процесі аналізу може забезпечити потреби аналітиків щодо оцінки за такими напрямками:

- сучасний стан і зміна, розвиток економічного потенціалу господарюючого суб'єкта;
- рух капіталу й ефективність участі у капіталі підприємства;
- ефективність придбання, продажу та володіння цінними паперами;
- ефективність партнерських стосунків і здатність господарюючого суб'єкта своєчасно виконувати свої зобов'язання за поставками і за платежами;

- ефективність і якість виробничо-фінансового менеджменту та пайову участь у кінцевих фінансових результатах;
- дієвість та результативність тактичного регулювання діяльності господарюючого суб'єкта;
- реальна забезпеченість зобов'язань підприємства, вірогідність виникнення кризових ситуацій і ефективність антикризового управління;
- стан дивідендів і результативність дивідендної політики [37, с.168].

Використання економічної інформації також надає дані про сферу функціонування підприємства, рівень конкуренції, економічну, соціальну та політичну ситуацію в країні чи країнах реалізації продукту діяльності та ін. Економічну інформацію можна класифікувати відповідно до джерел інформаційних потоків (рис. 2.1) [26, с.113].

Рис. 2.1. Класифікація економічної інформації за джерелами походження

Джерело: сформовано автором

Правова інформація формують Конституція України, законодавчі та підзаконні нормативні акти, міжнародні договори та угоди, які регулюють підприємницьку діяльність у господарській, фінансовій та трудовій сферах [15, с.17].

Джерелом директивної інформації є вищі органи, які регулюють сфери господарської діяльності, тобто є основою управління. До, так званих, вищих органів належать Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Міністерство фінансів України, Державний Службою статистики України, інші міністерства та відомства [68, с. 779].

Різноманітні нормативи, стандарти, преїскуранти, галузеві збірки, листи, роз'яснення та ін. становлять нормативно-довідкову інформацію.

Прогнозна та планова інформація є внутрішньою за джерелом походження і формується, відповідно, на базі підприємницької діяльності з урахуванням норм та положень діючого законодавства України, специфіки діяльності та результатів, очікуваних в процесі функціонування. Дані містяться у бізнес-планах, фінансових та стратегічних планах, кошторисній документації [24, с.168].

Найбільш важлива та необхідна інформація, яка використовується в процесі діагностики фінансової стійкості та платоспроможності підприємства надає фактографічна інформація, що знаходить своє відображення у бухгалтерській та статистичній звітності. Бухгалтерський баланс, що формується шляхом послідовного, безперервного та повного документування з одночасним реєстром всіх господарських операцій дає можливість аналітичного дослідження за окремими параметрами оцінки фінансового стану, серед яких фінансова стійкість та платоспроможності [58, с. 8].

Завдяки бухгалтерському балансу досліджувані показники фінансової стійкості містять інформацію про:

- зміну частки необоротного капіталу;
- співвідношення власного і залученого капіталу;
- частку довготермінового залученого капіталу;
- сальдо дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- частку визнаної (реальної) вартості активів в їх загальній вартості [37, с.172].

Показники платоспроможності несуть, відповідно, наступну інформацію про:

- чистий робочий капітал;

- оборотність кредиторської та дебіторської заборгованостей;
- оборотність запасів;
- ступінь абсолютної, проміжної та загальної ліквідності [37, с.172].

Форми статистичної звітності затверджені Державною Службою статистики України обов'язкові для всіх суб'єктів господарювання, позаоблікова інформація, що формується на основі протоколів, наказів, доповідних та пояснювальних записках, висновках аудиторських перевірок тощо також є частиною фактографічної інформації [17, с.89].

Система показників, які розраховуються в результаті проведення аналізу фінансової стійкості та платоспроможності дають можливість оцінити здатність підприємства до погашення своїх поточних зобов'язань, залежність від зовнішніх джерел фінансування, здатність утворювати активи та ін. Досить часто суть аналітичних процедур трактується на основі лише теоретичної інформації, при цьому не враховуються особливості практичної діяльності. У сукупності теоретична інформація та спеціальні дані, отримані відповідно до специфіки функціонування суб'єкта підприємницької діяльності є інформаційним забезпеченням подальшого аналізу та діагностики банкрутства об'єкта дослідження.

У своїй сутності інформаційне забезпечення є безперервним процесом фінансово аналізу з підбору необхідних показників та представлення варіантів ефективних управлінських рішень, які відповідатимуть ситуації, що склалася [16, с.98]. Цей процес передбачає отримання, зберігання, перетворення та використання економічної інформації і для ефективного застосування вимагає узагальнення та певної організації, що формується на таких принципах:

- виявлення інформаційних потреб аналізу фінансової стійкості і платоспроможності та способів їх ефективного забезпечення;
- об'єктивність відображення фінансово-господарських процесів, активів, зобов'язань та капіталу;
- єдність інформації, що надходить з різних джерел;
- оперативність та актуальність інформації;

- всебічна обробка первинної інформації з метою підвищення коефіцієнта її використання;
- мінімізація вводу та виводу інформації [8, с.74].

Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності передбачає діагностику окремих господарських операції та ділянок бухгалтерського обліку, отже є вибіркоvim. Відповідно до цього, до інформації, що необхідна будуть застосовуватися критерії відбору:

- репрезентативність – тобто надання саме тої інформації, що необхідна для розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості та ліквідності;
- зіставлення даних – відповідність однієї і тієї ж інформації, отриманої з різних джерел;
- своєчасність – дані мають відповідати періоду, за який проводиться дослідження;
- повнота і детальність – база, сформована відповідно до зазначених критерії, має надавати повну інформацію про суб'єкт господарювання у обраній галузі дослідження;
- багатоаспектність – передбачає обрання невеликої кількості даних, що дадуть змогу отримати значну кількість показників, які розкриють стан суб'єкта господарювання [66, с.142].

Нормативно-правова база, як і визначення в працях вітчизняних та зарубіжних вчених та дослідників, не трактує поняття фінансової стійкості однозначно. У дослідженнях багатьох науковців прослідковується, що фінансова стійкість є одним з показників фінансового стану підприємства, коли обсяг його майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто підприємство є платоспроможним [61, с.304].

Фінансовий стан організації є стійким у випадках, коли зовнішні економічні зміни не впливають на здатність нормального функціонування, своєчасне погашення зобов'язань, здійснення виплат, виконання поточних планів та досягнення стратегічних цілей. Фінансова стійкість досягається за умови постійного економічного зростання, збільшення прибутку з одночасним

зменшенням витрат або їх утриманням на одному рівні, коли можливим є вільне маневрування грошовими коштами.

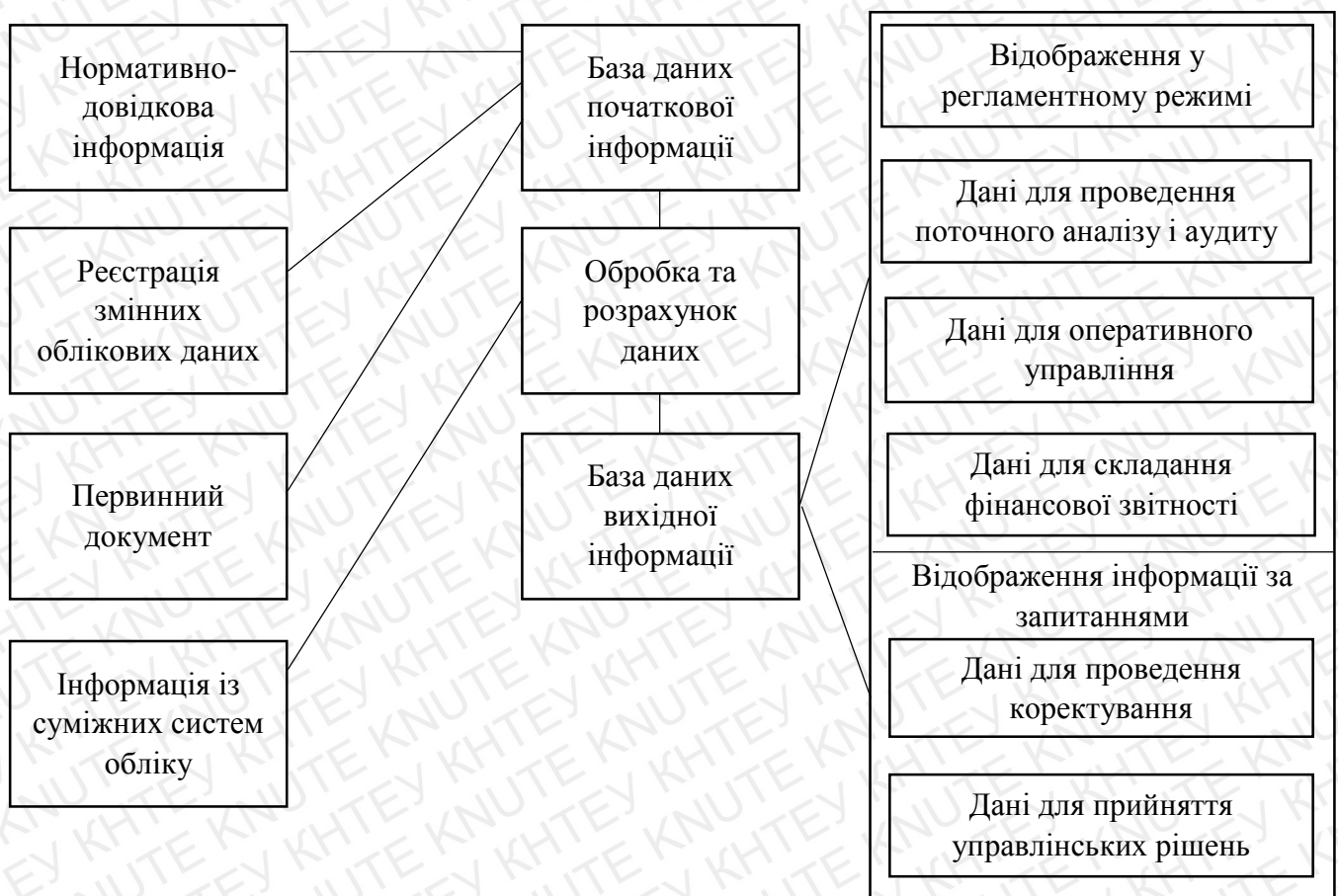
Основним завданням аналізу фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності є оцінка забезпечення власними ресурсами та рівень незалежності від позикових джерел фінансування. Завдання вважається виконаним, а мета дослідження досягнутою в момент надання користувачам бухгалтерської та фінансової звітності інформації про стан фінансової стійкості на основі розрахованих показників, серед яких коефіцієнти автономії, мультиплікації капіталу, фінансової стійкості, загальної заборгованості, маневрування та ін.

Підприємство є платоспроможним, коли здатне вчасно та в повному обсязі проводити розрахунки за своїми поточними зобов'язаннями. Від характеру зобов'язань показники поділяються на коефіцієнти абсолютної, швидкої та поточної ліквідності. Особливістю показників платоспроможності є їх непряма залежність від господарської діяльності, оскільки високі показники матимуть саме ті суб'єкти підприємництва, у котрих структура активів найбільш повно відповідає структурі пасивів за критерієм ліквідності [62, с.148]. Критичними значення абсолютної, швидкої та поточної ліквідності є 20%, 70% та 200% відповідно, останні можна розтлумачити наступним чином:

- на будь-який момент підприємство має бути спроможним відшкодувати 20% своїх поточних зобов'язань;
- 70% зобов'язань суб'єкта господарювання має бути погашено в період, що визначається як короткостроковий;
- за критерієм ліквідності обороти активи мають перевищувати зобов'язання підприємства в два рази, тобто, якщо суб'єкту господарювання необхідно терміново розрахуватися з поточними зобов'язаннями, то оборотних активів, що залишаться має бути достатньо для подальшого функціонування та здійснення господарської діяльності [54, с.368].

Усе вищенаведене наводить на думку, що для проведення вчасної та ефективної діагностики фінансового стану та платоспроможності, необхідна значна кількість інформації і, тільки у тому випадку вона буде корисною, коли

існуватиме можливість її легкого доступу в процесі аналізу. Отже, вся зібрана інформація (зовнішня і внутрішня, бухгалтерська і статистична, поточна і поділена на певні періоди) потребує правильної класифікації та організації в певну систему з можливістю швидкого пошуку. Новітні технології дають можливість створення необхідних програм для зберігання та використання інформації (бази даних). Загальну схему формування економічної інформації в сучасних умовах функціонування суб'єктів підприємницької діяльності запропонували Митрофанов Г.В., Кравченко Г.О., Барабаш Н.С. (рис. 2.2) [8, с.75].

Рис. 2.2. Загальна схема формування економічної інформації

Джерело: удосконалено автором на основі [8, с.75]

Запропоновану схему можна умовно розподілити на три блоки: вхідна (початкова) інформація, дані господарських операцій, що відбулися протягом періоду дослідження та вихідна (кінцева) інформація. Для проведення аналізу та

діагностики використовується вихідна інформація, яку також доцільно розділити на категорії:

- дані для проведення поточного аналізу та аудиту, що класифікується відповідно до ділянки аналізу;
- дані для оперативного управління, які впливають на прийняття поточних рішень та вирішення термінових ситуацій, що виникли в процесі здійснення господарської діяльності;
- дані для складання фінансової звітності;
- дані для проведення коректування (внаслідок зміни валютних курсів, застосування податкового кредиту та ін.);
- дані для прийняття управлінських рішень – загальна стан справ, інформація на відповідність результатів діяльності стратегічному плану підприємства.

Ефективне господарювання і стійкий фінансовий стан – результат правильних управлінських рішень, що були прийняті вчасно і доцільно. Найголовнішим фактором цього етапу господарювання є наявність достатньої кількості інформації. У результаті дослідження питання інформаційного забезпечення аналізу та діагностики фінансової стійкості та платоспроможності підприємств нами було виявлено велику кількість даних, що є корисними для керівників та управлінців. Українськими науковцями запропоновано модель формування інформації, яка в умовах вірного застосування, надалі переросте в інформаційні потоки і полегшить роботу з пошуку необхідних даних. У результаті цього зростатиме ефективність та зменшуватимуться ризики невиявлення проблемних ділянок, прийняття помилкових рішень і фінансових втрат діяльності.

2.2. Організаційно-інформаційна модель діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання

Банкрутство є невід'ємною складовою ринкових відносин, оскільки час від часу під впливом певних зовнішніх або внутрішніх факторів суб'єкти

господарювання потрапляють у кризове становище, стають збитковими або банкрутують. Існують фактори, впливати на які досить складно або неможливо: загальна економічна криза, політична нестабільність, стихійні лиха, війни тощо. Проте іноді серед групи підприємств, що функціонують за однакових умов деякі стають банкрутами. Тоді постає питання: чому за однакових умов одні успішно функціонують, а інші працюють збитково. Сучасна статистична інформація не містить даних про фіктивні банкрутства, що використовуються підприємствами як інструмент незаконного виведення коштів. Більшість збанкрутілих суб'єктів господарювання належать до приватної форми власності, лєвова частка котрих ліквідується. Так, за даними Державної служби статистики України щороку ліквідується близько 500 підприємств, а відновлення платоспроможності відбувається тільки на 9-10 підприємствах [45]. Лише 2% усіх підприємств, які зазнають банкрутства виходять з стану ліквідації з можливістю подальшої діяльності. Повернувшись до теми безуспішної діяльності за приблизно однакових умов ведення бізнесу, можна зазначити, що проблема полягає у вчасності виявлення недоліків, правильності прийнятих рішень та швидкості і точності виконання поставлених завдань.

Вчасно виявлені проблеми фінансового стану, такі як відсутність платоспроможності, низька ліквідність, мають більше шансів на їх успішне подолання і виведення суб'єкта підприємницької діяльності з кризового стану, аніж подолання банкрутства, що є досить складним, проте також можливим, процесом. Виявлення недоліків і можливих проблем фінансового стану суб'єкта господарювання відбувається в процесі діагностики ризику банкрутства.

Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання є цілеспрямованим процесом, який, для оптимізації і ефективності застосування, вимагає деяких обмежень, визначення об'єктів, суб'єктів, постановки мети і завдання, а також формування системи показників, інформаційної бази, методів та прийомів за допомогою котрих буде досягнуто поставлені цілі [36, с.57].

Формалізація діагностики банкрутства вимагає формування організаційно-інформаційної моделі, що являє собою практичне відображення теоретичного

модельовання процесу аналізу (рис. 2.3). В процесі утворення організаційно-інформаційної моделі формуються взаємопов'язані між собою блоки, від якості та правильності створення котрих залежить кінцевий результат проведеного аналізу. Таким чином, організаційно-інформаційна модель є системою, яка вимагає застосування в точній послідовності.

На прикладі організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу, яка має 6 блоків нами висвітлено складові кожного [8, с.69].

Рис.2.3. Організаційно-інформаційна модель фінансового аналізу та її складові

Джерело: удосконалено автором на основі [8, с.69]

Кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу несе в собі дані, що формують напрям роботи, механізм і послідовність дій у процесі проведення аналізу.

Перший блок являє собою постановку мети і завдань, котрі потребують виконання задля досягнення цілі проведеного фінансового аналізу. Так, метою фінансового аналізу є вивчення напрямків та кількісне обчислення резервів зростання ринкової вартості підприємства [59, с.216]. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- аналіз фінансових результатів і рентабельності;
- аналіз фінансового стану підприємства;
- аналіз інвестиційної діяльності підприємства;
- аналіз ділової активності підприємства;
- аналіз економічного зростання підприємства.

У другому блоці організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу наводиться перелік об'єктів, які підлягають дослідженню з характеристикою та основними параметрами.

На цьому етапі також визначаються суб'єкти або користувачі досліджуваної інформації. Останніх доцільно розділити на зовнішніх (кредитори, потенційні інвестори, податкові органи, аудиторські фірми та ін.) та внутрішніх (власники, керівний персонал, економічні служби, акціонери і т.д.) [39, с.113]. Розподіл користувачів залежить від виду інформації, котра необхідна їм для прийняття рішень.

У третьому блоці організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу наводиться перелік показників, які необхідно розрахувати у процесі дослідження. Етап формування системи показників є важливим і потребує ретельного виконання, адже на основі розрахунків отриманих в процесі дослідження формується загальний висновок фінансового аналізу, отже, від його якості і точності напряму залежить кінцевий результат, правильність прийнятих рішень і відповідність подальшої діяльності стратегічним цілям суб'єкта господарювання.

Після формування перших трьох блоків організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу доцільно перейти до наступного під назвою «Інформаційне забезпечення фінансового аналізу». Саме тоді, коли вже поставлено мету і завдання, обрано об'єкти і суб'єкти, сформовано показники настає етап обрання з великої кількості інформації як зовнішньої (директивної, правової та нормативної), так і внутрішньої (планової та фактографічної) тієї, що буде необхідною у процесі дослідження.

Формування інформаційної бази в рамках поставленої мети може пришвидшити або ж подовжити термін проведення аналізу. Саме так на уповільнення процесу дослідження впливає недостатня кількість інформації або її надлишок, коли додатковий час витрачається, відповідно, на пошук додаткових даних або вибір необхідного із великої кількості наданої інформації. Одним з найважливіших принципів створення бази аналізу є забезпечення повноти та достовірності інформації про досліджуваний об'єкт. Отже, інформаційна база, сформована для проведення фінансового аналізу, має складатися з мінімальної кількості даних при одночасній її максимальній значущості.

Інформація, надана для проведення дослідження потребує обробки певними методами та прийомами, характеристика котрих наводиться в наступному блоці – Методичні прийоми обробки вхідної інформації, які можна класифікувати як економіко-логічні та економіко-математичні методи.

Спостереження, порівняння, методи індукції та дедукції, групування, використання абсолютних та відносних величин є економіко-логічними методами [39].

До економіко-математичних методів слід віднести кореляційний та регресійний аналіз, математичне програмування, моделювання економічних процесів та ін. [40].

Останній шостий блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу є заключною стадією проведеної роботи. На цьому етапі проводиться збір та класифікація отриманої в результаті дослідження інформації, приймаються управлінські рішення, вживаються заходи щодо їх реалізації.

Розібравши кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу можна зробити висновок, що процес дослідження орієнтиром котрого від самого першого кроку до фінального висновку є вищезгадана модель передбачає успішне досягнення поставленої мети.

Вищенаведена організаційно-інформаційна модель сформована на основі повного (загального) фінансового аналізу, а блоки, котрі її складають розтлумачені з точки зору теоретичного матеріалу. Залежно від цілі, котру прагне досягти ініціатор проведення аналізу, формується окрема організаційно-інформаційна модель, у якій визначаються відповідні їй дані в межах шести блоків інформації. Проведений аналіз вважатиметься частковим щодо повної оцінки стану суб'єкта господарювання, але повним в межах конкретно поставленого питання. Відповідно до цього розрізняють аналіз інвестиційної діяльності, грошового потоку, фінансових результатів та рентабельності, ділової активності та ін. [53]. Для певного виду аналізу складається окрема організаційно-інформаційна модель, керуючись якою досягається мета.

Тема нашого дослідження, діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії, передбачає аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, тобто дослідження певних ділянок і потребує формування окремої організаційно-інформаційної моделі діагностики ризику банкрутства.

1. Мета і завдання діагностики банкрутства суб'єкта господарювання.

Метою діагностики банкрутства суб'єкта господарювання є пошук проблемних ділянок господарської діяльності, що негативно впливають на платоспроможність, фінансову стійкість та загальну стабільність підприємства в сучасних умовах функціонування і може привести в майбутньому до збиткової діяльності або банкрутства.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання ряду завдань:

- оцінити зовнішнє середовище та його вплив на функціонування досліджуваного об'єкта;

- визначити ступінь забезпеченості суб'єкта господарювання власними коштами [27, с.124];
- оцінити можливість покриття поточних та довгострокових зобов'язань (ліквідність та платоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності);
- зазначити здатність підприємства до реструктуризації або перекваліфікації діяльності у випадку неможливості відновлення звичайної діяльності за тих самих умов та ін.

2. Об'єкти і суб'єкти діагностики банкрутства досліджуваного підприємства.

До об'єктів, які слід дослідити при аналізі фінансового стану підприємства слід віднести:

- господарські процеси: безперервність діяльності, здатність реагування на внутрішні та зовнішні зміни діяльності;
- економічні результати: дохід (виручка) від реалізації, порівняння результатів поточного періоду з плановими, базовими та даними за попередні періоди;
- ресурси підприємства: трудові – наскільки підприємство забезпечено робочою силою; фінансові – наявність коштів для вчасного виконання зобов'язань; матеріальні – виробничі запаси, сировина.
- функції управління: організація виробничого процесу; контроль за дотримання законодавства та стратегічних цілей діяльності [29, ст. 13-18].

Суб'єкти діагностики банкрутства підприємства слід розглядати у двох аспектах:

- перевірка діяльності суб'єктів в інтересах ведення бізнесу, їх відповідність посадовим обов'язкам (внутрішні суб'єкти);
- розподіл користувачів інформації на зовнішніх та внутрішніх, формування типу інформації, яку вони потребують отримати в результаті аналізу [65, с.391].

До суб'єктів, які мають відношення до діагностики банкрутства суб'єкта господарювання та підлягають перевірці як складової господарської діяльності належать:

1) внутрішні суб'єкти:

- бухгалтерська служба: необхідна перевірка правильності ведення обліку господарських операцій у відповідності чинному законодавству України;
- економічна і фінансова служби: перевірка ефективності використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів та відповідності витрачених коштів очікуваним результатам діяльності;
- юридична служба: наявність необхідної документації, законність залучення трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, оформлення договорів з партнерами та контрагентами [35, ст. 69].

2) зовнішні суб'єкти:

- потенційні інвестори;
- кредитори;
- податкові органи;
- аудиторські фірми;
- інші.

3. Система економічних показників діагностики банкрутства суб'єкта господарювання.

Під час діагностики банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності здійснюється велика кількість підрахунків для того, щоб була змога прослідкувати за показниками, які не мають виходити за межі конкретних значень відповідних коефіцієнтів та оцінити показники різних років, тому необхідно визначити систему показників, яка буде використовуватися в процесі дослідження:

Вартісні: валовий прибуток, чистий прибуток, витрати, виручка від реалізації, фінансовий результат від операційної діяльності та інші [36, с.25].

Натуральні: обсяг наявних основних засобів, сировини, матеріалів, власного оборотного капіталу тощо.

Відносні: темпи росту і приросту, індекси, коефіцієнти фінансової стійкості (автономії, фінансової залежності, мультиплікації власного капіталу, маневрування) та платоспроможності (коефіцієнти абсолютної, швидкої та поточної ліквідності) [64, ст. 25].

4. Інформаційне забезпечення діагностики банкрутства підприємства.

Для якісного проведення дослідження необхідно мати достатню кількість інформації, на основі якої можна зробити розрахунки та відповідний висновок.

Джерела інформації, що використовуються під час аналізу фінансової стійкості та операційної діяльності поділяються на:

- правові: Конституція України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закони України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та ін.;

- планові: відповідність планових показників рентабельності, прибутку, реальним показникам [14, с.188].

Інформаційне забезпечення:

- облікова інформація: дані бухгалтерського та податкового обліку, первинні документи, реєстри, фінансова звітність та ін.;

- позаоблікова інформація: акти ревізії та перевірок, доповідні та пояснювальні записки, дані внутрішнього та зовнішнього аудиту, що проводився на підприємстві, акти перевірок податкових служб, що проводили свою роботу на підприємстві; інформація отримана від працівників та третіх осіб [12, с.70].

5. Методичні прийоми обробки економічної інформації.

Метод – це систематизована сукупність кроків, які потрібно здійснити, щоб виконати певну задачу чи досягти певної мети, тобто алгоритм дій [27, ст. 54].

Для того, щоб досягнути поставлених цілей аналізу, треба виконати цілу низку дій, які приведуть до очікуваного результату, тому використовуються різноманітні методи, серед яких:

Економіко-логічні (традиційні):

- метод використання відносних і середніх величин. Відносні величини можуть виразити ступінь виконання плану, динаміку показників. З допомогою середніх величин вираховуються, на основі масових даних і кількісно однорідних явищах, та визначаються загальні тенденції і закономірності у розвитку економічних явищ;

- метод порівняння. Найбільш розповсюджений метод аналізу, що починається з співставлення явищ, тобто з синтетичного акту, за допомогою якого аналізується порівнювані явища, виділяється в них загальне та різноманітне [34, с.54].

Економіко-математичні:

- графічний метод - пов'язаний, насамперед з геометричним відображенням функціональної залежності за допомогою ліній на поверхні;

- кореляційно-регресійний аналіз – дає змогу оцінити вплив факторів на продуктивність праці та визначати оптимальну кількість залучення трудового колективу [35, ст. 18-19].

6. Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу.

Узагальнення результатів аналізу трудових, матеріальних та фінансових ресурсів підприємства включає комплекс методичних прийомів групування і систематизації його результатів, необхідних для формування думки щодо можливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності, а також прийняття рішень щодо усунення виявлених недоліків в діяльності контрольованого підприємства.

Документування результатів проміжного контролю використовується як методичний прийом при оформленні контрольних процедур у процесі виконання їх на проміжних стадіях, щоб засвідчити стан об'єктів контролю на момент перевірки. Вищенаведені процедури дають можливість визначити невикористані можливості та додаткові резерви, допомагають обрати вектор дій для розвитку підприємства.

Оцінивши стан забезпечення трудовими, матеріальними та фінансовими ресурсів необхідно приступити до наступного етапу: розробка заходів проти збиткової діяльності, подолання кризового стану суб'єкта господарювання, з одночасним підвищенням продуктивності, рентабельності та економічної ефективності на підприємстві. Серед запропонованих ідей та способів слід обрати оптимальне рішення, щодо заходів по підвищенню та контролювати їх виконання.

РОЗДІЛ 3

ДІАГНОСТИКА РИЗИКУ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

3.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

Для дослідження завдань, які виникли при вивченні теми випускної кваліфікаційної роботи обрано підприємство колективної форми власності «Рокитнянське КАТП 1066», яке знаходиться за адресою: 09600, Україна, Київська область, смт. Рокитне, вул. Першотравнева, 180. Підприємство має також офіційний веб-сайт: <http://comspec.ua>.

«Рокитнянське КАТП 1066» засноване у 1994 році. Основним видом діяльності досліджуваного підприємства є технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів. «Рокитнянське КАТП 1066» спеціалізується на ремонті та обслуговуванні вантажівок, самоскидів, а також спеціалізованої техніки, яка застосовується в гірничодобувній галузі. Разом з ТОВ «Богуславський граніт», ТОВ «НВО«ПРОВПРОВАДЖЕННЯ», ТОВ «Березівський кар'єр», ПАТ «Коростенський щебзавод», ТОВ «РКДЗ», ТОВ «Техрозробка» входить до складу промислово-виробничої групи компаній «COMSPEC», основним видом діяльності яких є добування піску, гравію, глини і каоліну.

Протягом 85-ти років діяльності кар'єру проводилися реконструкції, удосконалювалися виробничі процеси, але попит на граніт залишався незмінним. Промислово-виробнича група компаній «COMSPEC» охоплює весь комплекс робіт із виготовлення та доставки гранітної продукції: щебеню, бутового каменю, відсіву та гранітних сумішей — міцних та надійних будівельних матеріалів.

За загальними показниками «COMSPEC» є одним з найбільших постачальників щебеню в Україні. В активах групи власні гранітні кар'єри, суміжні підприємства для видобутку, переробки і транспортування гранітної продукції.

Власний вагонний парк для здійснення залізничних перевезень щебеню, а також парк сучасних великовантажних автомобілів. Заводи укомплектовані сучасними спецтехнікою визнаних світових виробників: Atlas Copco, Volvo, Scania, MAN, Metso. Виробничі потужності групи «COMSPEC» замикають коло всього виробничого процесу, що позитивно впливає на якість і ціну гранітної продукції.

Безумовно, для діяльності такої промислово-виробничої групи необхідно не лише мати велику кількість потужностей та спецтехніки, її необхідно обслуговувати. Саме ця роль і відведена «Рокитнянському КАТП 1066», що має необхідну технічну базу для проведення сучасної діагностики та якісного ремонту техніки. Компанія напряму співпрацює з офіційними постачальниками техніки та комплектуючих: SCANIA, VOLVO, MAN, Atlas Copco, Caterpillar, Zeppelin, Белаз, Камаз, тощо.

На базі «Рокитнянського КАТП 1066» організовано мобільну бригаду аварійно-ремонтної служби для оперативного виїзду на місце поломки авто. Підприємство має багаторічний досвід та кваліфікованих фахівців, які пройшли спеціальну підготовку і мають відповідну сертифікацію. Багаторічний досвід роботи забезпечив підприємству велику кількість партнерів, серед яких: ТОВ «Метал Холдінг Трейд», ТОВ «Житомир-Белазсервіс», ТзОВ «Механічно-ливарний завод», ТОВ ТД «Агрінол», ТОВ «ТТК», ТОВ «Вольтех», ТОВ «Альфатех», ДПШ «Сумітек Україна», ТОВ «Техрозробка».

«Рокитнянське КАТП 1066» має наступну організаційну структуру (рис. 3.1).

Рис.3.1. Організаційна структура «Рокитнянського КАТП 1066»

Завдяки плідній праці колективу компанія «Рокитнянський КАТП 1066» стрімко розвивається, долає нові горизонти та готова до співпраці у бізнесі з інвесторами та партнерами. Останні зацікавлені вкладати кошти у підприємство, яке розвивається і приносить прибуток. Для цього потрібно оцінити фінансову стійкість, рентабельність та прибутковість підприємства, його ділову активність.

Розглянемо основні показники, що визначають фінансово-господарський стан «КАТП 1066» (табл. 3.1).

За аналітичний період досліджуване підприємство отримує прибутки (окрім 2014 року, фінансовим результатом котрого став збиток у сумі 433 тис. грн), і це є позитивним параметром його діяльності (дод. Д). Загальний фінансовий стан не можна назвати стабільним, причиною цьому є значні коливання суми чистого прибутку. Так, 2014 рік можливо став збитковим через неочікувану ситуацію в країні, що викликала нестабільну діяльність, при цьому управлінський персонал не мав впливу на ситуацію. Вже наступного звітної періоду завдяки злагодженій роботі всього персоналу вдалось не просто подолати кризовий стан, а і отримати прибуток (652 тис. грн), який значно перевищував очікування.

Наступними періодами ситуація не є однозначною, спостерігається зменшення чистого доходу (виручки) від реалізації у 2016 р. у відношенні до 2015 р. на 18 064 тис. грн, у 2017 р. відбулось зростання цього показника, що у порівнянні із втратами попереднього періоду є незначним, 569,9 тис. грн в порівнянні з 2016 р.

Аналізуючи показник чистого прибутку та порівнюючи значення за 2018 рік (658,6 тис. грн) з чистим прибутком за попередні періоди можемо прослідкувати позитивний динаміку до зростання. Так, за 2018 рік даний показник зріс на 497,5 тис. грн, а у порівнянні зі збитком в розмірі 433 тис. грн у 2014 році, зростання відбулось на рівні 1 091,6 тис. грн

На відміну від показників чистого доходу (виручки) від реалізації значно зростає питома вага інших операційних доходів. Так, у 2016 р. їх сума становила 18 841 тис. грн, що на 17 344 тис. грн більше, ніж у 2015 р. (1497 тис. грн).

Таблиця 3.1

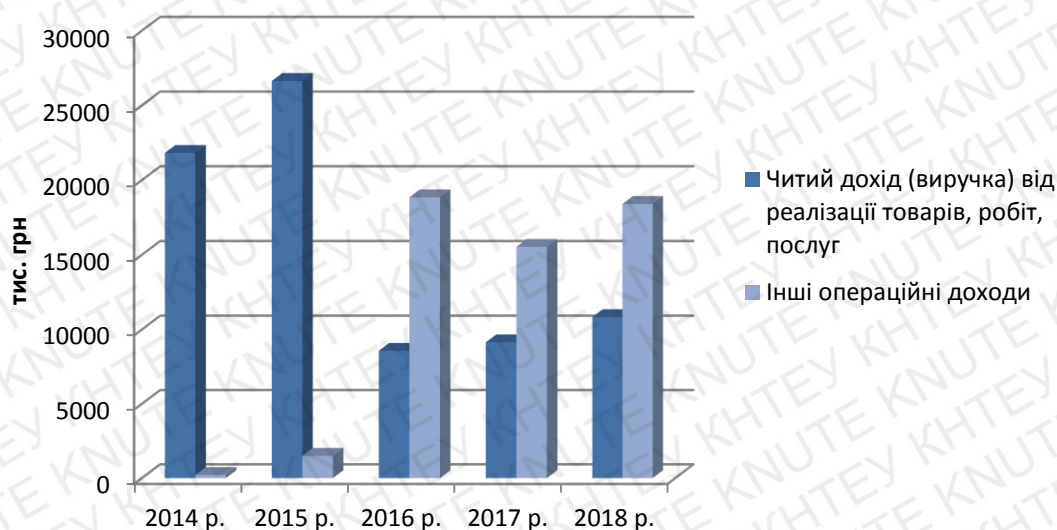
Динаміка показників фінансово-господарського стану «Рокитнянського КАТП 1066»

тис. грн

Показники		Абсолютні значення					Абсолютне відхилення (+/-)			
		2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2018 від 2014 р.	2018 від 2015 р.	2018 від 2016 р.	2018 від 2017 р.
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації товарів, робіт, послуг	21 814	26 634	8 570	9 139,9	10 832	-10 982	-15 802,2	2 261,8	1 691,9
2.	Інші операційні доходи	209	1 497	18 841	15 531	18 402	18 193	16 905	-439	2 870,6
3.	Собівартість реалізованої продукції	21 125	24 498	7 085	7 432,6	8 209,4	-12 916	-16 288,6	1 124,4	776,8
4.	Інші операційні витрати	120	2 962	19 729	17 040	20 224	20 104	17 262	495	3 184,1
5.	Фінансовий результат до оподаткування	-433	671	597	198,8	800,4	1 233,4	129,4	203,4	601,6
6.	Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	-433	652	541	161,1	658,6	1 091,6	6,6	117,6	497,5
7.	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2 639	847	1315	1 611,4	6 449,9	3 810,9	5 602,9	5 134,9	4 838,5
8.	Довгострокові зобов'язання	9 494	9 547	9 200	8 775,5	8 775,5	-718,5	-771,5	-424,5	0
9.	Короткострокові зобов'язання	10 839	7 762	4 829	2 653,5	3 302,4	-7 536,6	-4 459,6	-1 526,6	648,9

Джерело: сформовано автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Наочно динаміку та структуру доходів «Рокитнянського КАТП 1066» зображено на рисунку 3.2 (дод. А-Д).

Рис. 3.2. Динаміка та структура доходів «Рокитнянського КАТП 1066» за період 2014-2018 рр.

Джерело: сформовано автором на основі даних таблиці 3.1

У досліджуваному періоді 2014-2018 рр. спостерігається зменшення чистого прибутку, а різке падіння цього показника припало на 2017 рік з фактичним значенням 161,1 тис. грн, що на 490,9 тис. грн менше, ніж у 2016 р. Можемо зробити висновок, що управлінським персоналом шляхом оперативного втручання вдалось покращити ситуацію у 2018 році, з результатом 658,6 тис. грн, що більше ніж у 2016 р. на 6,6 тис. грн

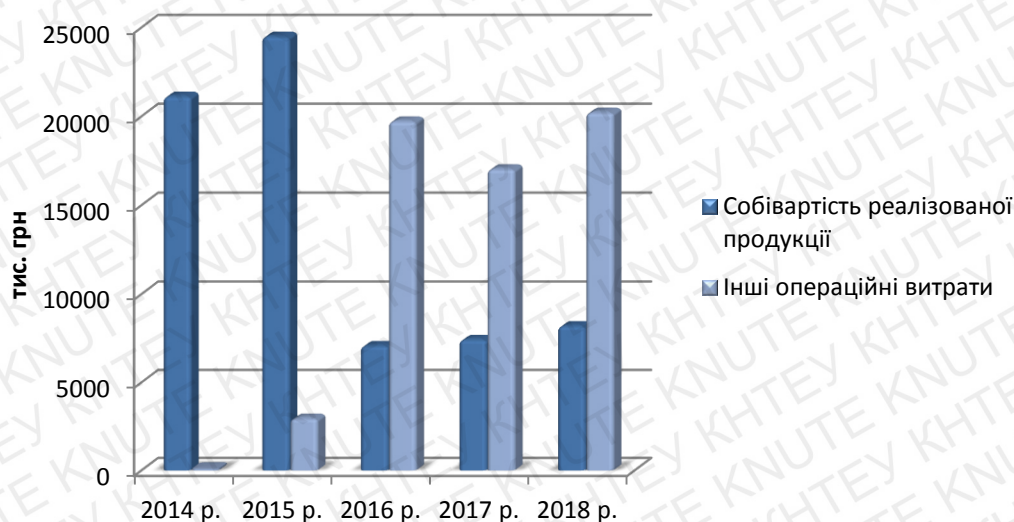
Щодо витрат досліджуваного підприємства слід зазначити, що загалом відбувається їх постійне зменшення, у порівнянні з доходами (рис. 3.3).

Дослідження структури витрат, дає зрозуміти, що у значного збільшення набули інші операційні витрати і загалом за досліджуваний період 2014-2018 рр. зросли на 20 104 тис. грн Основну їх частину становили витрати на дослідження та розробки, щодо впровадження нових технологій та механізмів та зменшення собівартості продукції, що було дуже успішним.

Загалом, за період з 2014 по 2018 рік стаття витрат собівартості зменшилась у 2,5 рази, з 21 125 тис. грн до 8 209,4 тис. грн відповідно. Основний перелом стався

у 2016 році, де показник собівартості знизився до 7 085 тис. грн, що у 3,5 рази менше за 2015 рік зі значенням 24 498 тис. грн

Рис. 3.3. Динаміка та структура витрат «Рокитнянського КАТП 1066» за період 2014-2018 рр.

Джерело: сформовано автором на основі даних таблиці 3.1

На основі дослідження витрат суб'єкта господарювання за період 2014-2018 рр. можна зробити висновок, що значне відшкодування у розробки може бути відшкодована і негативна тенденція зміни чистого прибутку подолана, адже зменшення собівартості реалізованої продукції є позитивним чинником у діяльності підприємства, що надає змогу при діючих ринкових цінах отримувати більші прибутки, що відбулось у 2018 році: собівартість була значно зменшена, а доходи стали найбільшими за весь період дослідження, показник чистого прибутку сягнув мені 658,6 тис. грн

3.2. Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання

У процесі діагностики підприємства на предмет банкрутства вагоме місце посідає аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання.

Головною умовою ефективного функціонування «Рокитнянського КАТП 1066» в умовах ринкового середовища – це високий рівень його економіки, яка досягається в результаті досягнення стійкого стану в трьох напрямках:

- внутрішня стійкість: досягається у випадку стабільно високого фінансового результату в результаті діяльності певного періоду;
- фінансова стійкість: вважається досягнутою при постійною перевищенні доходів над витратами;
- загальна стійкість: характеризується позитивним сальдо грошового потоку.

Фінансова стійкість визначається раціональною забезпеченістю потреб підприємства фінансовими ресурсами за ринкових умов функціонування об'єкта дослідження. Завдяки високій фінансовій стійкості може бути забезпечена платоспроможність, адже фінансова стійкість характеризується вільним маневруванням грошовими коштами при стабільному економічному зростанні.

Фінансова стійкість – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у зовнішньому і внутрішньому середовищі, яке змінюється; що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах припустимого рівня ризику [51, с. 23-27].

Для дослідження «Рокитнянського КАТП 1066» на предмет фінансової стійкості застосовується система спеціальних показників (табл. 3.2.).

Таблиця 3.2

Система показників фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Критичне значення	Умовне позначення
Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{\text{авт}} = \frac{K}{\text{ВБ}}$	$\geq 0,5$	К – власний капітал; ВБ – валюта балансу; З – зобов'язання;
Коефіцієнт фінансової заборгованості	$K_{\text{фз}} = \frac{З}{\text{ВБ}}$	≤ 2	

Закінчення таблиці 3.2

Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	$K_{\text{спвк}} = \frac{З}{К}$	1,67-2,5	А – активи; ПК – позиковий капітал; ДЗ – довгострокові зобов'язання; ПЗ – поточні зобов'язання; ОА – оборотні активи
Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{\text{фс}} = \frac{К}{З}$	0,7-0,9	
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	$K_{\text{квк}} = \frac{К}{А}$	-	
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$K_{\text{кпк}} = \frac{ПК}{А}$	-	
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	$K_{\text{дз}} = \frac{ДЗ}{ВБ}$	< 0,2	
Коефіцієнт поточних зобов'язань	$K_{\text{пз}} = \frac{ПЗ}{А}$	> 0,5	
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_{\text{кпк}} = \frac{К}{ОА}$	> 0,4	

Джерело: сформовано автором на основі [8, с.99]

Система показників фінансової стійкості суб'єкта господарювання не обмежується лише наведеними показниками, їх кількість більше десяти значень. Скорочення можливих розрахунків обґрунтовано відсутністю першочергового розрахунку, а також можливістю отримати результати з використанням мінімальної кількості інформації, що виражається в економії витраченого часу при діагностиці суб'єкта господарювання на предмет можливого банкрутства.

Аналіз фінансової стійкості «Рокитнянського КАТП 1066» дає можливість зробити наступні висновки (табл. 3.3).

За досліджуваний період 2014-2018 рр. підприємство можна охарактеризувати наступним чином. Власний капітал на 31.12.2014р. та 31.12.2015р. відсутній, на 31.12.2016р. становить 3%, на 31.12.2017р. – 5%, на 31.12.2018 – 9%. Тобто формування капіталу за рахунок фінансування підприємства через перерозподіл прибутку починається з 2016 року і постійно збільшується.

Таблиця 3.3

Динаміка показників фінансової стійкості «Рокитнянського КАТП 1066»

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Абсолютне відхилення			
						2018 від 2014 р.	2018 від 2015 р.	2018 від 2016 р.	2018 від 2017 р.
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,04	-0,01	0,03	0,05	0,09	0,13	0,10	0,06	0,05
Коефіцієнт фінансової заборгованості	1,04	1,01	0,97	0,95	0,91	-0,13	-0,10	-0,06	-0,05
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	-25,29	-113,88	36,06	20,78	9,94	35,23	123,82	-26,12	-10,84
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,04	-0,01	0,03	0,05	0,10	0,14	0,11	0,07	0,05
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	1,04	1,01	0,97	0,95	0,91	-0,13	-0,10	-0,06	-0,05
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	-0,04	-0,01	0,03	0,05	0,09	0,13	0,10	0,06	0,05
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,49	0,56	0,64	0,73	0,66	0,17	0,10	0,02	-0,07
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,56	0,45	0,33	0,22	0,25	-0,31	-0,20	-0,09	0,03
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,08	-0,01	0,04	0,06	0,11	0,19	0,12	0,07	0,05

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Спостерігається тенденція до зростання власного капіталу у загальній сумі пасивів. Про це свідчить коефіцієнт фінансової заборгованості, який відображає співвідношення залучених і власних коштів. Відповідно до цього показника, частка позикового капіталу у загальній сумі капіталу постійно зменшується: 104%, 101%, 97%, 95%, 91% відповідно у 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 роках. Динаміка незначна, проте стабільна.

За результатами розрахунку коефіцієнта фінансової стійкості за 2014-2018 роки спостерігається позитивна динаміка. Якщо у 2014, 2015 роках покриття боргових зобов'язань було повністю неможливим через відсутність власного капіталу, то у 2016 р., 2017 р. та 2018 р. частка власного капіталу становить 3%, 5% і 10% відповідно, і «РКАТП 1066» в змозі покрити невелику частину зобов'язань власними ресурсами. Однак, це єдиний показник, який досягнув свого нормативного значення, що не може в цілому характеризувати підприємство як фінансово стійке.

Визначальною характеристикою фінансового стану суб'єкта господарювання є його платоспроможність. Цим поняттям називають здатність підприємства до швидкого погашення своїх короткострокових зобов'язань.

Платоспроможним вважається підприємство сукупна вартість активів котрого перевищує вартість довгострокових та короткострокових зобов'язань, однак має значення не лише наявність значної кількості активів, але і їх структура. Цим обґрунтована система показників платоспроможності (табл. 3.4), оскільки можливість конвертування різних видів оборотних активів у засоби платежу є різною.

Таблиця 3.4

Система показників платоспроможності суб'єкта господарювання

Найменування показника	Алгоритм розрахунку	Критичне значення	Умовні позначення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{ал} = \frac{ГК}{КЗ}$	0,1-0,2	ГК – грошові кошти;

Закінчення таблиці 3.4

Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{шл} = \frac{ГК + ЕГК + ПФІ}{КЗ}$	0,25-0,35	ЕГК – еквіваленти грошових коштів; ПФІ – поточні фінансові інвестиції; ДЗ _к – короткострокова дебіторська заборгованість; ОА – оборотні активи; КЗ – короткострокові зобов'язання
Коефіцієнт проміжної ліквідності	$K_{шл} = \frac{ГК + ЕГК + ПФІ + ДЗ_к}{КЗ}$	0,7-0,8	
Коефіцієнт загальної платоспроможності	$K_{ал} = \frac{ОА}{КЗ}$	2,0-2,5	

Джерело: сформовано автором на основі [19, с.103]

У систему критеріїв оцінки структури балансу часто включають коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності, що характеризує наявність у підприємства можливості відновити (або втратити) через певний період часу свою платоспроможність. Це відбувається, оскільки рішення про визнання структури балансу незадовільною, а підприємства – неплатоспроможним, приймається з урахуванням наявності реальної можливості підприємства відновити платоспроможність або реальної можливості втратити її протягом певного періоду часу.

Таблиця 3.5

Динаміка показників платоспроможності «Рокитнянського КАТП 1066»

Найменування показника	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Абсолютне відхилення	
						2018 від 2014 р.	2018 від 2017 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0553	0,0052	0,0112	0,1777	0,0682	0,0129	-0,1095
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,0561	0,0075	0,0128	0,1790	0,0688	0,0127	-0,1103
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,2996	0,1166	0,2852	0,7863	2,0219	1,7223	1,2355
Коефіцієнт загальної платоспроможності	0,9247	1,3298	2,0772	3,3433	3,3732	2,4485	0,0299

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким в оцінці платоспроможності і найбільш нестійким. За весь період дослідження 2014-2018 років, цей показник приблизився до необхідного значення у 2017 році і становив 0,1777. В інші періоди значення показника було занадто низьким, тобто «Рокитнянське КАТП 1066» не в змозі погасити свої поточні зобов'язання. Зазвичай, цей показник є надто мінливим, тому його використання можливе у комплексі з іншими показниками платоспроможності (табл. 3.5).

Більше інформації можна отримати проаналізувавши коефіцієнти швидкої платоспроможності, оскільки еквіваленти грошових коштів та поточні фінансові інвестиції є достатньо ліквідними для оперативного їх перетворення на кошти і погашення поточних зобов'язань. Теоретично виправданого значення – 0,35 не було досягнуто в жодному з періодів, які підлягають аналізу. На основі двох вищенаведених показників уже можна зробити висновок про «Рокитнянське КАТП 1066» як неліквідне.

Коефіцієнт проміжної платоспроможності засвідчує потенційну можливість погашення зобов'язань за умови, що підприємство отримає короткострокову дебіторську заборгованість у повному обсязі. Оцінювати цей показник лише за відповідністю нормативному значенню доволі складно, так як на швидкість повернення заборгованості клієнтами залежить від швидкості обігу платіжних документів, а також платоспроможності боржників.

У 2017 та 2019 роках цей показник досягнув та перевищив гранично допустимі значення і становив 0,7863 та 2,0219 відповідно, що свідчить про покращення фінансового стану «Рокитнянського КАТП 1066».

Проаналізувавши загальну платоспроможність можна зазначити, що підприємство здатне погасити свої поточні зобов'язання у повному обсязі власними оборотними активами. Загалом оборотні активи «РКАТП 1066» зосереджені в запасах і товарах, що можуть значно затягнути процес погашення поточних зобов'язань, в результаті чого можливим є прострочення зобов'язань.

Керівництву підприємства слід реструктурувати стан оборотних активів і перевести їх частину в готівку для покращення стану платоспроможності.

Дослідивши дані можна зробити висновок, що дане підприємство фінансово не стійке, так як майже всі показники не досягають своїх нормативних значень протягом всього періоду, що досліджується. Високий рівень залежності дозволяє зробити висновки про значні ризики діяльності. Проте, спостерігається позитивна динаміка у напрямку досягнення нормативних значень: зростає частка власного капіталу, зменшується позиковий капітал. Отже, керівництво «Рокитнянського КАТМ 1066» приймає вірні управлінські рішення щодо його діяльності.

3.3. Методика аналізу та діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання

Банкрутство, або неплатоспроможність є категоріями відкритої економіки, що характеризують фінансовий стан підприємства. Згідно Кодексу України про банкрутство під банкрутством визнають визнаний судом стан суб'єкта господарювання не спроможний до виконання своїх зобов'язань перед кредиторами та здійснення обов'язкових платежів протягом трьох місяців з граничного терміну, а також відновлення платоспроможності лише через здійснення ліквідаційної процедури [2].

Для недопущення ліквідаційного процесу та передбачення кризового явища слід проводити аналіз підприємства на предмет банкрутства. Процедура діагностики передбачає застосування певної методики, яка має відповідати умовам функціонування об'єкта дослідження. За результатами дослідження тематики випускної кваліфікаційної роботи можна зазначити, що недопущення банкрутства є питанням, яке залишається актуальним протягом тривалого часу. Про це свідчить наявність значної кількості методик, які розроблялись для підприємств з різними зовнішніми та внутрішніми умовами функціонування.

Відомий вчений-економіст Е. Альтман у 1968р. запропонував модель, яка є найпоширенішою для прогнозування банкрутства, проте її застосування в межах української економіки не є можливим, оскільки передбачає оцінку ринкової

вартості власного капіталу, що існує лише у великих корпораціях, акції котрих вільно котируються на фінансових біржах.

Для підприємств України коректним є застосування адаптованої моделі Альтмана:

$$Z = 0,717X_1 + 0,847X_2 + 3,107X_3 + 0,42X_4 + 0,995X_5 \quad (1)$$

де, X_1 – відношення власних оборотних активів до валюти балансу;

X_2 – відношення реінвестованого прибутку до валюти балансу;

X_3 – відношення чистого прибутку до валюти балансу;

X_4 – відношення балансової вартості власного капіталу до позикового капіталу;

X_5 – відношення доходу (виручки) від реалізації до валюти балансу.

В залежності від отриманого результату, можемо судити про ймовірність банкрутства на підприємстві так, якщо:

- $Z < 1,23$ – підприємству загрожує банкрутство в найближчі 2-3 роки;
- $Z > 1,23$ – фінансовий стан стійкий.

До переваг застосування даної моделі діагностики банкрутства можна також віднести:

- простоту розрахунків;
- відкритість інформації, яка потрібна для розрахунків (всі необхідні показники знаходять своє відображення у фінансовій звітності суб'єкта підприємницької діяльності);
- невелика кількість показників;
- висока точність результатів;
- можливість виявити зону ризику, а не лише наявний факт банкрутства.

Першим кроком для застосування моделі Е.Альтмана в процесі діагностики «Рокитнянського КАТІ 1066» є відбір даних та їх систематизація для спрощення проведення аналізу і, як результат, скорочення термінів отриманих результатів (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Вхідні дані для оцінки банкрутства «РКАТП 1066» за моделлю Е.Альтмана

тис. грн

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Власні оборотні активи	10 023	10 322	10 031	8 871,4	11 139,7
Валюта балансу	19 529	17 157	14 418	11 978,9	13 292,4
Реінвестований прибуток (5%)	0	32,6	27,05	8,055	32,93
Чистий прибуток	-433	652	541	161,1	658,6
Балансова вартість власного капіталу	-804	-152	389	549,9	1 214,5
Позиковий капітал	20 333	17 309	14 029	11 429	12 077,9
Дохід (виручка) від реалізації	21 814	26 634	8 570	9 139,9	10 831,8

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Застосування адаптованої моделі Е.Альтмана з відібраними показниками, серед яких валюта балансу, чистий прибуток, реінвестований прибуток та ін. були отримані результати, які у порівнянні з граничними значеннями інформують користувачів про фінансовий стан «Рокитнянського КАТП 1066» (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

**Динаміка елементів моделі діагностики банкрутства «РКАТП 1066»
за період 2014-2018 рр.**

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018р.
X_1	0,513237	0,60162	0,695728	0,740586	0,83805
X_2	0	0,0019	0,001876	0,000672	0,002477
X_3	-0,02217	0,038002	0,037523	0,013449	0,049547
X_4	-0,03954	-0,00878	0,027728	0,048114	0,100556
X_5	1,117005	1,552369	0,594396	0,763	0,814887
Z	1,393915	2,091963	1,220078	1,352747	1,609969

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

У досліджуваному періоді 2014-2018 роки спостерігається постійне коливання показника Z, прослідкувати динаміку котрого досить складно. Проте ці коливання не опускаються нижче граничного значення – 1,23, що свідчить про стійкий фінансовий стан «Рокитнянського КАТП 1066» і низький рівень кризового становища, який веде до банкрутства та ліквідації.

Можемо відмітити, що показники 2016-2018 років є більш стабільними і мають тенденцію до зростання, а значить до покращення рівня фінансової стійкості. Так, за цей період значення показника Z становлять відповідно 1,22; 1,35 та 1,60.

Більший об'єм інформації про об'єкт господарювання дасть можливість надати якомога точнішу інформацію про ймовірність банкрутства, з цієї метою «Рокитнянське КАТП 1066» було досліджено за методом Таффлера та R-моделлю.

Запропонована Таффлером модель має такий вигляд:

$$Z = 0,03X_1 + 0,12X_2 + 0,18X_3 + 0,16X_4 \quad (2)$$

де, X_1 – відношення прибутку від операційної діяльності до поточних зобов'язань;

X_2 – відношення оборотних активів до зобов'язань;

X_3 – відношення поточних зобов'язань до валюти балансу;

X_4 – відношення доходу (виручки) від реалізації до валюти балансу.

Граничними значеннями цієї моделі є показники:

- $Z > 0,3$ – стійкий фінансовий стан;
- $Z < 0,2$ – є ймовірність банкрутства.

За аналогією з попередньою моделлю, наступним кроком буде збір та систематизація необхідної інформації, для чого використовується фінансова звітність «Рокитнянського КАТП 1066» за період 2014-2018 роки (табл. 3.8).

Дані для аналізу відібрано та систематизовано для зручного використання з метою зменшення витрат часу на проведення діагностики банкрутства за методикою Таффлера.

Таблиця 3.8

Вхідні дані для оцінки банкрутства «РКАТП 1066» за моделлю Таффлера

тис. грн

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Прибуток від операційної діяльності	-433	671	597	198,8	800,4
Поточні зобов'язання	10 839	7 762	4 829	2 653,5	3 302,4
Оборотні активи	10 023	10 322	10 031	8 871,4	11 139,7
Зобов'язання	20 333	17 309	14 029	11 429	12 077,9
Валюта балансу	19 529	17 157	14 418	11 978,9	13 292,4
Дохід (виручка) від реалізації	21 814	26 634	8 570	9 139,9	10 831,8

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Для отримання значення Z за кожен період аналізу (2014-2018 рр.), було розраховано змінні показники для «Рокитнянського КАТП 1066» (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

**Динаміка елементів моделі діагностики банкрутства «РКАТП 1066»
за період 2014-2018 рр.**

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
X_1	-0,03995	0,086447	0,123628	0,07492	0,242369
X_2	0,492943	0,596337	0,715019	0,776218	0,922321
X_3	0,555021	0,45241	0,334929	0,221514	0,248443
X_4	1,117005	1,552369	0,594396	0,763	0,814887
Z	0,341509	0,40993	0,252052	0,265109	0,302274

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Отримані результати дають змогу оцінити схильність «Рокитнянського КАТП 1066» до банкрутства. Так, перші роки дослідження 2014-2015 характеризуються стійким фінансовим станом, це відображає значення показника Z , який становить 0,34 та 0,40 відповідно і перевищує граничне значення 0,3.

Наступні періоди характеризуються нестабільним становищем, проте показники коливаються між 0,2 та 0,3 і становлять 0,25 та 0,26 відповідно у 2016 та 2017 рр. Отримані результати свідчать про значний дисбаланс у активах і зобов'язаннях, не є критичними, однак ці дані мають означати для управлінського персоналу про необхідність оперативного втручання і прийняття рішень щодо попередження банкрутства. Фінансово стабільним для «Рокитнянського КАТП 1066» є 2018 рік із показником 0,30, це може свідчити про вчасне реагування керівництва, ефективний аналіз та успішну реалізацію прийнятих рішень.

R-модель найбільш точно підходить для країн пострадянського простору, тобто враховані економічні фактори, в яких функціонують вітчизняні підприємства, в т.ч. «Рокитнянське КАТП 1066». Вона має наступний вигляд:

$$R = 0,38K_1 + K_2 + 0,054K_3 + 0,63K_4 \quad (3)$$

де, K_1 – відношення оборотного капіталу до активів;

K_2 – відношення чистого прибутку до власного капіталу;

K_3 – відношення доходу (виручки) від реалізації до активів;

K_4 – відношення чистого прибутку до інтегральних витрат.

Значення показника R може коливатися від 0 до 1, і залежно від значення може свідчити про різні рівні банкрутства (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

Критерії визнання ймовірності банкрутства підприємства за R-моделлю

Значення R	Ймовірність банкрутства
менше 0	максимальна (90-100%)
0-0,18	висока (60-80%)
0,18-0,32	середня (35-50%)
0,32-0,42	низька (15-20%)
більше 0,42	мінімальна (до 10%)

Джерело: сформовано автором на основі [19, с.103]

Надалі було здійснено збір та систематизацію інформації за фінансовою звітністю «Рокитнянського КАТП 1066» за 2014-2018 роки (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Вхідні дані для оцінки банкрутства «РКАТП 1066» за R-моделлю

тис. грн

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Оборотний капітал	10 023	10 322	10 031	8 871,4	11 139,7
Активи	19 529	17 157	14 418	11 978,9	13 292,4
Чистий прибуток	-433	652	541	161,1	658,6
Власний капітал	-804	-152	389	549,9	1 214,5
Дохід (виручка) від реалізації	21 814	26 634	8 570	9 139,9	10 831,8
Інтегральні витрати	22 456	27 460	26 814	24 472,5	28 443,4

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Згідно алгоритму визначення змінних K на основі даних таблиці 3.10 було досліджено значення змінної R для «Рокитнянського КАТП 1066» за періоді 2014-2018 роки (табл. 3.12).

Аналізуючи інформацію, отриману при діагностиці «Рокитнянського КАТП 1066» за R -моделлю, одночасно підтверджуються результати попередніх розрахунків. Найбільш нестабільним є 2015 рік, з максимально хитким фінансовим становищем, адже значення показника R в цей період навіть не досягло 0.

Таблиця 3.12

Динаміка елементів моделі діагностики банкрутства «РКАТП 1066» за період 2014-2018 рр.

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
X_1	0,513237	0,60162	0,695728	0,740586	0,83805
X_2	0,538557	-4,28947	1,390746	0,292962	0,542281
X_3	1,117005	1,552369	0,594396	0,763	0,814887
X_4	-0,01928	0,023744	0,020176	0,006583	0,023155
R	0,781758	-3,96207	1,69993	0,619734	0,919331

Джерело: розроблено автором на матеріалах «Рокитнянського КАТП 1066»

Аналізуючи інформацію, отриману при діагностиці «Рокитнянського КАТП 1066» за R-моделлю, одночасно підтверджуються результати попередніх розрахунків. Найбільш нестабільним є 2015 рік, з максимально хитким фінансовим становищем, адже значення показника R в цей період навіть не досягло позначки 0.

Всі інші періоди були значно стабільнішими, так у 2017 та 2018 роки з показниками 0,61 та 0,91 об'єкт дослідження досяг мінімального ризику банкрутства (менше 10%), що підтверджує проведення ефективного аналізу, високу професійність керівного персоналу щодо попередження та недопущення кризового становища.

Діагностика банкрутства «Рокитнянського КАТП 1066» із використання моделей Е.Альтмана, Таффлера та R-моделі дала приблизно однакові результати. Порівнявши значення змінних за всіма трьома моделями найбільш нестабільним був 2015 рік, а останні періоди дослідження 2017-2018 роки навпаки посилили своє фінансове становище, тим самим зменшивши ризик банкрутства.

Варіація використовуваних показників вплинула на те, що результати не були повністю тотожними, саме це і є відмінністю, завдяки котрій дані моделі успішно використовуються і аналізі. Суб'єкт господарювання має обрати оптимальну для себе модель на основі чинників, що впливають на фінансову стабільність, умови зовнішнього середовища та стан економіки.

3.4. Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства суб'єкта господарювання

Діагностика «Рокитнянського КАТП 1066» на предмет банкрутства за період 2014-2018 роки позначилась високим рівнем фінансового стану, що мінімізує ризики не лише банкрутства, а й кризи в окремих ділянках діяльності суб'єкта господарювання.

Протягом п'яти років дослідження ситуація на підприємстві була різною, мали місце кризове становище та збитки, які були успішно подолані. Керівництву підприємства вдалось це завдяки наступним крокам:

- вчасне втручання у процес діяльності. Дуже часто управлінці проводять аналіз тільки по завершенню звітної періоду, через що буває складно або неможливо виправити виявлені недоліки та проблеми. Аналіз за результатами діяльності за звітній період необхідний, щоб була змога співставити показники різних період, при цьому часовий проміжок даних має бути однаковий. Проте, оперативне втручання дає змогу вирішити проблему з мінімальними втратами для підприємства.
- оцінка діяльності конкурентів. Спеціальні підрозділи групи компаній «Comspec» ведуть постійний контроль за діяльністю конкурентів, передбачаючи їх дії і пропонуючи своїм клієнтам вигідніші умови співробітництва.
- оцінка зовнішнього середовища. Недостатньо зосереджувати увагу тільки на те, що відбувається всередині компанії, оскільки ідеально налагоджені внутрішні процеси можуть не приносити прибутків, якщо кінцеві послуги, що надаються «Рокитнянським КАТП 1066» не відповідають вимогам користувачів. Діяльність має спрямовуватись на те, що цікавить клієнта.
- перекваліфікація діяльності. Господарювання лише за однією сферою більш схильне до банкрутства, аніж за умов ведення діяльності за різними напрямками. Цим прийомом скористалось «Рокитнянське КАТП 1066» у 2014-2015 роках. У зазначений період витрати значно зросли для розробки та запуску додаткової діяльності з ремонту та обслуговування не тільки власних вантажних автомобілів, але і залучення нових клієнтів. Про успіх застосовуваного прийому свідчить зростання прибутків, яке спостерігається і на сьогоднішній день.

Вищенаведені методи більше підходять для попередження кризових періодів та посилення й без того стабільного становища. Для «Рокитнянського КАТП 1066» вони є актуальними, оскільки об'єкт дослідження ніколи не перебував у стані

банкрутства. Проте, якщо подібне відбудеться, слід застосовувати більш дієві методи, наприклад, процедуру санації.

Кодекс України про банкрутство трактує поняття санації, як дії, спрямовані на запобігання ліквідації боржника, оздоровлення його фінансового стану та задоволення у частковому або повному обсязі вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації боргів та капіталу, зміною організаційної структури боржника [2].

Перед застосуванням процедури санації необхідно провести аналіз суб'єкта господарювання для визначення його реальних шансів на подолання банкрутства. Іноді варіантом подолання кризового становища є реорганізація підприємства шляхом поглинання, компанією-конкурентом, компанією, яка входить до складу одного виробничо-промислового комплексу або підприємством-інвестором.

Якщо ж суб'єкт господарювання знаходиться у стані, якому доцільно застосувати процедуру санації, то вона відбувається двома шляхами:

1. Дії спрямовані на скорочення обсягів діяльності, котрі збільшать суму наявних грошових коштів. Цей шлях спрямований на залучення зовнішньої фінансової допомоги при одночасному припиненні інвестування, вкладів у незавершені об'єкти будівництва тощо.
2. Дії спрямовані на диверсифікацію операційної та інвестиційної діяльності, задля збільшення грошового потоку від розширення діяльності. Найчастіше вони спрямовані на розширення конкурентоспроможного асортименту, вихід на нові ринки збуту, швидкого завершення інвестиції.

Проведене нами дослідження дало можливість сформулювати думку про високу вірогідність перетворення підприємства-банкрута на успішно функціонуючу ланку у системі суб'єктів господарювання і для цього необхідно досконально розумітися на всіх процесах, що відбуваються всередині компанії, керуватися законодавчими та податковими нормами, вивчати зовнішні чинники впливу та діяльність конкурентів. Діагностика вищенаведених аспектів дасть змогу обрати найефективніший із існуючих шлях виведення суб'єкта підприємницької діяльності з кризи та зробити його успішним.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Процес фінансового оздоровлення починається з виявлення та дослідження зовнішніх та внутрішніх кризових факторів, тобто здійснюється діагностика кризового стану та загрози банкрутства підприємства. Діагностика проблеми неплатоспроможності та банкрутства розглядається як структурно-логічна схема, при використанні якої можна сформулювати необхідні висновки щодо стану, в якому знаходиться підприємство, та можливих шляхів виходу з нього. В ході вивчення сутності і методів діагностики банкрутства освітлено низку запитань, на підставі яких можна зробити наступні висновки:

1. Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Кодексом України з процедур банкрутства, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Результати проведеної роботи показали, що не існує єдиного визначення терміну банкрутства проте, існують різні підходи до його трактування, над проблематикою виявлення ознак банкрутства суб'єкта господарювання працювало значна кількість вітчизняних та зарубіжних вчених та науковців: Н.С. Артамонова, Н.С. Барабаш, В.Г. Барановська, Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар, В.А. Даниленко, А.В. Матвійчук, Н.І. Коломієць, О.В. Комірна, К.О. Назарова, О.О. Терещенко, С.О. Черкасова, Н.В. Черничко, Д. В. Ящук, Е. Альтман, Дж. Таффлер Г. Тішоу, Р. Ліс, Ж. Конан М. Гольдер, Ж. Дєпалян та інші.

2. Діяльність суб'єктів господарювання в сучасних умовах відкритої економіки знаходиться під постійним впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, які мають тенденцію до змін. Цей фактор є причиною зростання попиту на аналіз фінансового стану та платоспроможності, що відображає фінансову стійкість і попереджує ризики банкрутства.

Не дивлячись на достатню мобільність, процес аналізу є досить містким, що спричиняє формування окремих економічних структур або підрозділів на підприємствах. Проте, в організаційній структурі більшості суб'єктів підприємницької діяльності України такі підрозділи відсутні.

3. Основною та найбільш важливою складовою аналізу фінансового стану є економічна інформація. Економічна інформація про суб'єкт підприємницької діяльності, використовувана в процесі аналізу може забезпечити потреби аналітиків щодо оцінки за такими напрямками:

- сучасний стан і зміна, розвиток економічного потенціалу господарюючого суб'єкта;
- рух капіталу й ефективність участі у капіталі підприємства;
- ефективність придбання, продажу та володіння цінними паперами;
- ефективність партнерських стосунків і здатність господарюючого суб'єкта своєчасно виконувати свої зобов'язання за поставками і за платежами;
- ефективність і якість виробничо-фінансового менеджменту та пайову участь у кінцевих фінансових результатах;
- дієвість та результативність тактичного регулювання діяльності господарюючого суб'єкта;
- реальна забезпеченість зобов'язань підприємства, вірогідність виникнення кризових ситуацій і ефективність антикризового управління;
- стан дивідендів і результативність дивідендної політики [20, с.168].

Використання економічної інформації також надає дані про сферу функціонування підприємства, рівень конкуренції, економічну, соціальну та політичну ситуацію в країні чи країнах реалізації продукту діяльності та ін.

4. У процесі дослідження аналізу банкрутства суб'єкта господарювання та можливостей його протидії нами сформовано організаційно-інформаційну модель діагностики ризику банкрутства підприємства, яка має наступну структуру:

1. Мета і завдання фінансового аналізу
2. Узагальнення та реалізація результатів фінансового аналізу
3. Об'єкти і суб'єкти фінансового аналізу

4. Система економічних показників фінансового аналізу
5. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу
6. Методичні прийоми обробки вхідної інформації

Кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу несе в собі дані, що формують напрям роботи, механізм і послідовність дій у процесі проведення аналізу.

5. Для дослідження забезпеченості та ефективності використання трудових ресурсів було обрано «Рокитнянське КАТП 1066». Підприємство надає послуги з ремонту та обслуговування спеціалізованої техніки, яка застосовується на підприємствах гірничодобувної галузі. «Рокитнянське КАТП 1066» входить до промислово-виробничої групи компаній «COMSPEC», тому має постійних клієнтів, що забезпечують левову частку доходів. Окрім цього, через достатньо високий технічний рівень та кваліфікований персонал, який може надати високоякісні послуги «Рокитнянське КАТП 1066» за роки існування забезпечило собі досить широку клієнтську базу.

Обране підприємство здійснює свою діяльність ефективно, пересвідчитись в цьому можемо спостерігаючи за значенням чистого фінансового результату, який на початку досліджуваного періоду, у 2014 році був від'ємним, тобто «РКАТП 1066» мало збиток у сумі 433 тис. грн, але вже наступний рік став прибутком. 2018 рік відзначився найвищим рівнем прибутку зі значенням 658,6 тис. грн. 2014-2018 роки відзначились значними інвестиціями у розвиток технологій, та прийняття нових стратегічних напрямів у діяльності.

6. Для дослідження «Рокитнянського КАТП 1066» на предмет фінансової стійкості нами застосовується система спеціальних показників. За результатами розрахунку коефіцієнта фінансової стійкості за 2014-2018 роки спостерігається позитивна динаміка. Якщо у 2014, 2015 роках покриття боргових зобов'язань було повністю неможливим через відсутність власного капіталу, то у 2016 р., 2017 р. та 2018 р. частка власного капіталу становить 3%, 5% і 10% відповідно, і «РКАТП 1066» в змозі покрити невелику частину зобов'язань власними ресурсами. Однак,

це єдиний показник, який досягнув свого нормативного значення, що не може в цілому характеризувати підприємство як фінансового стійке.

Проаналізувавши загальну платоспроможність можна зазначити, що підприємство здатне погасити свої поточні зобов'язання у повному обсязі власними оборотними активами. Загалом оборотні активи «РКАТП 1066» зосереджені в запасах і товарах, що можуть значно затягнути процес погашення поточних зобов'язань, в результаті чого можливим є прострочення зобов'язань.

7. Для отримання точного результату нами вирішено використання одразу кількох моделей діагностики банкрутства: Е. Альтмана, Таффлера та R-модель, кожна з них має систему змінних показників та граничні значення. В результаті застосування вищезазначених моделей на період з 2014 р. по 2018 р. можемо зазначити, найбільш нестабільним можна відзначити 2015 рік, але позиції автотранспортного підприємства щорічно стають міцнішими, а це означає зменшення ймовірності виникнення кризових ситуації, здатних привезти до банкрутства чи ліквідації.

Варіація використовуваних показників вплинула на те, що результати не були повністю тотожними, саме це і є відмінністю, завдяки котрій дані моделі успішно використовуються і аналізі. Суб'єкт господарювання має обрати оптимальну для себе модель на основі чинників, що впливають на фінансову стабільність, умови зовнішнього середовища та стан економіки.

8. Діагностика «Рокитнянського КАТП 1066» на предмет банкрутства за період 2014-2018 роки позначилась високим рівнем фінансового стану, що мінімізує ризики не лише банкрутства, а й кризи в окремих ділянках діяльності суб'єкта господарювання.

Керівництву підприємства вдалось це завдяки наступним крокам:

- вчасне втручання у процес діяльності;
- оцінка діяльності конкурентів;
- оцінка зовнішнього середовища;
- перекваліфікація діяльності.

Вищенаведені методи більше підходять для попередження кризових періодів та посилення й без того стабільного становища. Для «Рокитнянського КАТП 1066» вони є актуальними, оскільки об'єкт дослідження ніколи не перебував у стані банкрутства. Проте, якщо подібне відбудеться, слід застосовувати більш дієві методи, наприклад, процедуру санації.

Якщо ж суб'єкт господарювання знаходиться у стані, якому доцільно застосувати процедуру санації, то вона відбувається двома шляхами:

- дії спрямовані на скорочення обсягів діяльності, котрі збільшать суму наявних грошових коштів. Цей шлях спрямованих на залучення зовнішньої фінансової допомоги при одночасному припиненні інвестування, вкладів у незавершені об'єкти будівництва тощо.

- дії спрямовані на диверсифікацію операційної та інвестиційної діяльності, задля збільшення грошового потоку від розширення діяльності. Найчастіше вони спрямовані на розширення конкурентоспроможного асортименту, вихід на нові ринки збуту, швидкого завершення інвестиції (які, в результаті все ж принесуть очікувані прибутки).

Подібні дії керівництва не лише досліджуваного підприємства, а й загалом суб'єктів господарювання сприяють підвищенню його ринкової вартості та рівню отриманого прибутку, який може використовуватись для розширення обсягів діяльності та успішного розвитку конкурентоспроможної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України, Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018. – №2597-VII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 18.03.2004, редакція від 01.04.2016 [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 №38 «Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування», редакція від 10.05.2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2013-%D0%BF/ed20180524>.
5. Методичні рекомендації Всеукраїнської центральної спілки споживчих товариства з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств 28.07.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=n0005626-06/>
6. Барабаш Н.С. Баранюк Ю.Р. Аудит економічної безпеки підприємств торгівлі: необхідність та особливості проведення, //Чернігів. нац. технол. ун-т, Науковий журнал «Проблеми і перспективи економіки та управління» – 2017р. – № 2(10),с.88-99.
7. Барабаш Н.С. Аналітичне забезпечення внутрішнього контролю фінансових ризиків /Н.С. Барабаш // Стратегія розвитку аудиту в умовах глобалізації економічних відносин: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 берез. – 1 квіт. 2016 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016.

8. Барабаш Н.С, Митрофанов Г.В., Кравченко Г.О. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: 2002, - 301с.
9. Барановська В.Г.,Ємець В В..«Оцінка безперервності діяльності підприємств в аудиті фінансової звітності», Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: («Проблеми та перспективи економіки і управління: науковий журнал ЧНТУ, випуск №1, 2018, Науковий збірник / Черніг . нац. технол. ун-т. – Чернігів, 2018.
10. Барановська В.Г., тези «Фінансові питання функціонування господарського комплексу» Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фінансова політика як складова економічного розвитку» КНТЕУ, квітень 2017 р.
- 11.Беляневич О. А. Про особливості застосування норм про позовну давність у справах про банкрутство. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 10. С. 5–9.
12. Бруханський Р. Проблеми і пріоритети інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України / Р. Бруханський // Економічний аналіз. — 2011. — Вип. 9. Ч. 2. — 69-71 с.
- 13.Бутирська І. А. Правовий статус учасників справи про банкрутство: монографія. Чернівці: Технодрук, 2017. 184 с
14. Ганусич В.О. Баланс та аналіз фінансової стійкості підприємства на його основі, дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / Вероніка Олександрівна Ганусич. – Ужгород, 2015. – 228 с.
15. Голкина Г.Е. Бухгалтерські інформаційні системи: Навчальний посібник. / Галина Голкина. – М.:МЭСИ, 2008. – 26 с.
16. Головащенко О.М. Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності: дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / Оксана Миколаївна Головащенко. – Київ, 2006. – 196 с.
17. Гольцова С.М. Звітність підприємств (фінансова, статистична, консолідована та до фондів соціального та пенсійного страхування) / С.М. Гольцова, І.І. Плікус. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 292 с.

18. Гордополов В.Ю. Аналіз грошових потоків в системі управління суб'єкта господарювання // В: ВННІЕ ТНЕУ. – 2018. – с. 117-119.
19. Гордополов В.Ю. Розвиток економічного аналізу в Україні: наукові і практичні аспекти / В.Ю. Гордополов, В.Д. Гоцуляк, І.С. Несходовський // Глобалізаційні виклики розвитку національних економік: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19-21 жовтня 2016 р., / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016.)
20. Гордополов В.Ю. Організація облікової політики в системі управління підприємством / В.Ю. Гордополов, Н.М. Головай, Н.В. Гордополова // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2015. Вип. 8. - 575 с. (с. 36-38).
21. Горян Е.В. Право неспроможності в Україні та США: порівняльно-правовий аналіз / Е.В. Горян, С.В. Корольчук // Часопис Академії адвокатури України. – 2017. – Т. 5, № 4. – С. 1-7.
22. Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с. – ISBN 978-611-01-0140-0.
23. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / Т.В. Донченко // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 1. — Т. 1. — С. 23-27.
24. Жалко О.В. Банкрутство як наслідок впливу фінансової кризи на господарську діяльність підприємств / О.В. Жалко // Університетські наукові записки. Економіка. – 2016. - №2. – 163-173 с.
25. Заремба О.О. Автоматизація як компонент обліково-аналітичного забезпечення діяльності торговельних підприємств Стратегічні пріоритети розвитку внутрішньої торгівлі України на інноваційних засадах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2017. – 360 с. (стор. 254-255).

26. Івахненко С. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навчальний посібник/ Сергій Івахненко, - К.: Знання-Прес, 2013. – 349 с.
27. Ключник О. С. Вдосконалення комплексної оцінки фінансового стану підприємства / О. С. Ключник, О. В. Кондратюк // Науковий вісник Рівненського інституту ВНЗ "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна" - 2010. - № 1. - С. 120-127.
28. Козак Л.С. Інститут банкрутства як невід'ємний елемент ринкової економіки / Л.С. Козак, О.В. Федорук // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – 2016. – Вип. 7. – С. 290-294.
29. Козар В.В. / Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал. – К.: ЧНТУ. – 2016. – №4(4). – С.256.
30. Комірна О.В. Концептуальні засади та методика аудиту проектів. – Регіональна бізнес економіка та управління // Науковий, виробничо-практичний журнал. – 2012. - №4. – с.35-63.
31. Комірна О.В. Катрич О.В. Методи оцінки інвестиційних проектів // Глобалізаційні виклики розвитку національних економік: матеріали. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 жовт. 2016 р.) Ч 2 / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2016.- 1047 с.
32. Копотієнко Т.Ю. Функції внутрішнього аудиту в управлінні витратами / Т.Ю. Копотієнко // Фінансове забезпечення суб'єктів господарювання : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. – Кременчук : Кременч. нац. у-т ім. М. Остроградського, 2015. – С. 268-270.
33. Крупка, М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України [Текст] / М. І. Крупка. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2012. – 608 с.
34. Кузнецов Е. А. Вступ до спеціальності менеджмент : навчально-методичний посібник / Е. А. Кузнецов. – Херсон : Гринь Д. С., 2012. – 80 с.
35. Лисак В. Ю. Управління потенціалом підприємства: метод. реком. / В. Ю. Лисак. – Кам'янець-Поділ.: Сисин Я. І., 2016. – 152 с.

36. Матвійчук А. Діагностика банкрутства підприємств / А. Матвійчук // Економіка України. — 2017. — № 4. — 20-28 с.
37. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — 356с.
38. Мних Є. В. Сучасний економічний аналіз: питання методології та організації // Бухгалтерський облік та аудит. - 2006. - №1. - С. 55-61.
39. Москаленко, В.П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства [Текст] / В.П. Москаленко, О.Л. Пластун // Механізм регулювання економіки. — 2016. — №2. — 109-120 с.
40. Навчальна електронна бібліотека КНУ [Електронний ресурс] / Коробова М.В., Горіцина І.А. Метод, методика, способи і прийоми економічного аналізу// Теорія економічного аналізу. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.unicyb.kiev.ua/Library/TEA/2%5B1%5D.pdf>.
41. Назарова К.О., Нежива М.О. Аналіз та контроль ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. — Бізнес Інформ. — 2017. - №5. — с.216-220.
42. Назарова К.О., Нежива М.О. Аналіз і контроль забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами. — Бізнес Інформ. — 2018. - №5. — с.313-317.
43. Найденко О.Є. Методика діагностики стану внутрішнього середовища підприємства. — Вісник Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В. Даля. — 2015. — № 2(84). — 162-170с.
44. Ніколаєва І.В. Поняття неспроможності (банкрутства). Правовий взаємозв'язок інститутів неспроможності (банкрутства) та виконавчого провадження / І.В. Ніколаєва // Санація та банкрутство — 2013. — № 3-4.
45. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - www.ukrstat.gov.ua.
46. Павловська О. В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств // Фінанси України. — 2011. — № 11. — 54–61 с.
47. Пепа Т.В. Управління фінансовою санацією підприємств: навч. посіб. / Т.В. Пепа, В.О. Федорова. — К.: Центр учбової літератури. — 2018. — 440с.

48. Петрович Й. М. Економіка та фінанси підприємств: підручник / Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів, 2014. – 408 с.
49. Погребняк А.Ю. Порівняльний аналіз методик оцінки ймовірності банкрутства в системі антикризового управління на підприємстві // Бізнес Інформ. 2014. №7. С. 344–352.
50. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К.: Центр навчальної літератури. – 2017. – 488с.
51. Протопопова Н.А. Облік операцій з припинення діяльності підприємства та відновлення його платоспроможності / Н.А. Протопопова // Держава та регіони. – 2015, №5.
52. Савицька Г.В., Градова А.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. К.: Знання. – 2014. – 654с.
53. Соколова Л.В. Організаційно-економічне забезпечення адаптації підприємств до невизначеності бізнес-середовища: Автореф. докт. екон. наук: 08.06.01. – економіка, організація і управління підприємствами. – Донецьк, 2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuuv.gov.ua.
54. Теницька Н.Б. Підвищення платоспроможності підприємства шляхом оптимізації дебіторської заборгованості / Н.Б. Теницька, Ю.С. Гришко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 8. – 366-369 с.
55. Терещенко О.О. Діагностика неплатоспроможності підприємств як технологія підтримки прийняття фінансових рішень [Електронний ресурс] / О.О. Терещенко, М.В. Стецько // Ефективна економіка. – 2017. – №3. – Режим доступу: <http://www.economy. nauka.com.ua/?op=1&z=5521>.
56. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ. – 2014. – 412с.
57. Тітов, М. І. Банкрутство: матеріально-правові та процесуальні аспекти [Текст] / За наук. ред. В. М. Гайворонського. – Х.: Фірма «Консум», 2017. – 192 с.
58. Травін В.В. Бухгалтерський облік і система національних рахунків : напрями гармонізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.. екон. наук : спец.

- 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» - В.В. Травін. – Житомир, 2010. – 21 с.
59. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник] / Ю.М. Тютюнник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 358 с.
60. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: навч. посіб. / О.С. Філімоненков. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К.: МАУП. – 2014. – 412с.
61. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: Навч. посібник. – К.: Вид-во «Ніка-Центр», 2002. – 359с.
62. Харченко О.С. Управління платоспроможністю в системі фінансової безпеки підприємств: канд. екон. наук / О.С. Харченко; ПВНЗ «Європейський університет». – К., 2015. – 253 с.
63. Хринюк О.С., Бова В.А. Ефективна економіка. – Наукове фахове видання. - №1528. – 2018.
64. Циба, Т. Є., Валіков, В. П., Бондар, В. П. Використання економічного потенціалу у стратегії підвищення якості та ефективності підприємства // Європейський вектор економічного розвитку. – 2017. - №1, ст. 185–194.
65. Чібісова І.В. Методи оцінки і прогнозування банкрутства підприємств / І.В. Чібісова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2012. – № 22. Ч. 2. – 389-394 с.
66. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : Підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 310 с.
67. Шморгун Н.П. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Н.П. Шморгун, І.В. Головка. – К.: ЦНЛ. – 2016. – 528с.
68. Щербак Т.І. Моделювання як засіб вивчення особливостей образу Я у період репрезентації інтелекту особистості / Т. І. Щербак // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту ім. Г. С. Костюка НАПН України. – 2013. – Т. X. – Вип. 24. – 773–783с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066	Дата (рік, місяць, число)	2015	01	01
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	05395428		
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	3223755100		
Вид економічної діяльності	Діяльність вантажного автомобільного транспорту	за КОПФГ	130		
Середня кількість працівників	1 76	за КВЕД	49.41		
Адреса, телефон	вулиця ПЕРШОТРАВНЕВА, буд. 180, смт. РОКИТНЕ, РОКИТНЯНСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 09600		52044		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v
-

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2014 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10	2
первісна вартість	1001	18	18
накопичена амортизація	1002	8	16
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12	20
Основні засоби	1010	11 789	9 484
первісна вартість	1011	20 202	20 257
знос	1012	8 413	10 773
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	11 811	9 506
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2 637	5 376
Виробничі запаси	1101	2 627	5 342
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	10	34
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5 953	2 639
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	40	293
з бюджетом	1135	2	240
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	27
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14	9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	29	599
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	29	599
Витрати майбутніх періодів	1170	14	9
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатку А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 042	858
Усього за розділом II	1195	9 731	10 023
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	21 542	19 529

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	274	274
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 396	1 365
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 041)	(2 443)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(371)	(804)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8 913	9 200
Довгострокові забезпечення	1520	288	294
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	9 201	9 494
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	6 403	4 734
розрахунками з бюджетом	1620	44	23
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	100	73
розрахунками з оплати праці	1630	215	180
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 611	5 145
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	339	684
Усього за розділом III	1695	12 712	10 839
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	21 542	19 529

Керівник

Біжан Юрій Тарасович

Головний бухгалтер

Москалик Надія Олександрівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку А

Підприємство **РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2015	01	01
05395428		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2014 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	21 814	17 268
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(21 125)	(16 650)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	689	618
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	209	222
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 211)	(1 169)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(120)	(97)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(433)	(426)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку А

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(433)	(426)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(28)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(433)	(454)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(433)	(454)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	14 816	9 380
Витрати на оплату праці	2505	2 707	2 876
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 006	1 068
Амортизація	2515	2 545	3 204
Інші операційні витрати	2520	1 382	1 388
Разом	2550	22 456	17 916

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Біжан Юрій Тарасович

Головний бухгалтер

Москалик Надія Олександрівна

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066	Дата (рік, місяць, число)	2016	01	01
Територія	КИЇВСЬКА	за СДРГОУ	05395428		
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	3223755100		
Вид економічної діяльності	Діяльність вантажного автомобільного транспорту	за КОПФГ	130		
Середня кількість працівників	51	за КВЕД	49.41		
Адреса, телефон	вулиця Першотравнева, буд. 180, смт. Рокитне, Рокитнянський район, Київська обл., 09600		52044		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
v					
-					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2015 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2	3
первісна вартість	1001	18	22
накопичена амортизація	1002	16	19
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20	23
Основні засоби	1010	9 484	6 809
первісна вартість	1011	20 257	18 593
знос	1012	10 773	11 784
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	9 506	6 835
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5 376	8 082
Виробничі запаси	1101	5 342	8 027
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	23
Товари	1104	34	32
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 639	847
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	293	484
з бюджетом	1135	240	487
у тому числі з податку на прибуток	1136	27	13
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9	1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	599	40
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	599	40
Витрати майбутніх періодів	1170	9	18
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку Б

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	858	363
Усього за розділом II	1195	10 023	10 322
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	19 529	17 157

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	274	274
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 365	1 365
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 443)	(1 791)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(804)	(152)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	9 200	9 200
Довгострокові забезпечення	1520	294	347
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	9 494	9 547
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	4 734	2 833
розрахунками з бюджетом	1620	23	17
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	1
розрахунками зі страхування	1625	73	42
розрахунками з оплати праці	1630	180	80
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 145	2 177
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	684	2 613
Усього за розділом III	1695	10 839	7 762
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	19 529	17 157

Керівник

Біжан Юрій Тарасович

Головний бухгалтер

Москалик Надія Олександрівна

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження додатку Б

Підприємство **РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2016	01	01
05395428		

Звіт про фінансові результати (Звіт про суцільний дохід)

за Рік 2015 р.

Форма N2 Код за ДКУД: **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	26 634	21 814
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у нерестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 498)	(21 125)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 136	689
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 497	209
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 214)	(1 211)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(748)	(120)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	671	-
збиток	2195	(-)	(433)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатку Б

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	671	-
збиток	2295	(-)	(433)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(19)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	652	-
збиток	2355	(-)	(433)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	652	(433)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 779	14 816
Витрати на оплату праці	2505	2 761	2 707
Відрахування на соціальні заходи	2510	925	1 006
Амортизація	2515	2 341	2 545
Інші операційні витрати	2520	1 654	1 382
Разом	2550	27 460	22 456

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Біжан Юрій Тарасович

Головний бухгалтер

Москалик Надія Олександрівна

Додаток В

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066	за ЄДРПОУ	2017	01
Територія КИЇВСЬКА	за КОАТУУ	05395428	01
Організаційно-правова форма господарювання Колективне підприємство	за КОПФГ	3223755100	
Вид економічної діяльності Діяльність вантажного автомобільного транспорту	за КВЕД	130	
Середня кількість працівників, осіб 46		49.41	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон вулиця Першотравнева, буд. 180, смт. Рокитне, Рокитнянський район, Київська обл., 09600			52044

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	23,0	71,0
Основні засоби	1010	6 812,0	4 316,0
первісна вартість	1011	18 615,0	17 996,0
знос	1012	(11 803,0)	(13 680,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	6 835,0	4 387,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 082,0	8 193,0
у тому числі готова продукція	1103	55,0	31,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	847,0	1 315,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	487,0	127,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	13,0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	485,0	296,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	40,0	54,0
Витрати майбутніх періодів	1170	18,0	8,0
Інші оборотні активи	1190	363,0	38,0
Усього за розділом II	1195	10 322,0	10 031,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	17 157,0	14 418,0

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	274,0	274,0
Додатковий капітал	1410	1 365,0	1 365,0
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 791,0)	(1 250,0)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	(152,0)	389,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 833,0	1 860,0
розрахунками з бюджетом	1620	17,0	22,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	1,0	2,0
розрахунками зі страхування	1625	42,0	20,0
розрахунками з оплати праці	1630	80,0	82,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 790,0	2 845,0
Усього за розділом III	1695	7 762,0	4 829,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	17 157,0	14 418,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2016

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 570,0	26 634,0
Інші операційні доходи	2120	18 841,0	1 497,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	27 411,0	28 131,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 085,0)	(24 498,0)
Інші операційні витрати	2180	(19 729,0)	(2 962,0)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(26 814,0)	(27 460,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	597,0	671,0
Податок на прибуток	2300	(56,0)	(19,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	541,0	652,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Біжан Юрій Тарасович

(ініціали, прізвище)

Москалик Надія Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Додаток Г

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	2018 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	05395428
Вид економічної діяльності	Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів	за КОПФГ	3223755100
Середня кількість працівників, осіб	45	за КВЕД	130
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		45.20
Адреса, телефон	вулиця Першотравнева, буд. 180, смт. Рокитне, Рокитнянський район, Київська обл., 09600		52044

1. Баланс на 31 грудня 2017 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	71,0	61,5
Основні засоби	1010	4 316,0	3 046,0
первісна вартість	1011	17 996,0	18 348,6
знос	1012	(13 680,0)	(15 302,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 387,0	3 107,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 193,0	6 060,2
у тому числі готова продукція	1103	31,0	22,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 315,0	1 611,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	127,0	339,7
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	296,0	359,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	54,0	471,5
Витрати майбутніх періодів	1170	8,0	3,6
Інші оборотні активи	1190	38,0	25,2
Усього за розділом II	1195	10 031,0	8 871,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	14 418,0	11 978,9

Продовження додатку Г

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	274,0	274,0
Додатковий капітал	1410	1 365,0	1 365,3
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 250,0)	(1 089,4)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	389,0	549,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 860,0	344,8
розрахунками з бюджетом	1620	22,0	65,7
у тому числі з податку на прибуток	1621	2,0	29,4
розрахунками зі страхування	1625	20,0	11,4
розрахунками з оплати праці	1630	82,0	73,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 845,0	2 158,6
Усього за розділом III	1695	4 829,0	2 653,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	14 418,0	11 978,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2017

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 139,9	8 570,0
Інші операційні доходи	2120	15 531,4	18 841,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	24 671,3	27 411,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 432,6)	(7 085,0)
Інші операційні витрати	2180	(17 039,9)	(19 729,0)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(24 472,5)	(26 814,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	198,8	597,0
Податок на прибуток	2300	(37,7)	(56,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	161,1	541,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Біжан Юрій Тарасович

(ініціали, прізвище)

Москалик Надія Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Додаток Д

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	РОКИТНЯНСЬКЕ КОЛЕКТИВНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1066	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	2018 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Колективне підприємство	за КОАТУУ	05395428
Вид економічної діяльності	Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів	за КОПФГ	3223755100
Середня кількість працівників, осіб	42	за КВЕД	130
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		45.20
Адреса, телефон	вулиця Першотравнева, буд. 180, смт. Рокитне, Рокитнянський район, Київська обл., 09600		52044

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	61,5	66,0
Основні засоби	1010	3 046,0	2 086,7
первісна вартість	1011	18 348,6	18 096,8
знос	1012	(15 302,6)	(16 010,1)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 107,5	2 152,7
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	6 060,2	4 336,7
у тому числі готова продукція	1103	22,2	41,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 611,4	6 449,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	339,7	77,4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	359,8	46,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	471,5	225,1
Витрати майбутніх періодів	1170	3,6	2,0
Інші оборотні активи	1190	25,2	2,6
Усього за розділом II	1195	8 871,4	11 139,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	11 978,9	13 292,4

Продовження додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	274,0	274,0
Додатковий капітал	1410	1 365,3	1 362,4
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 080,5)	(421,9)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	558,8	1 214,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	333,9	1 964,7
розрахунками з бюджетом	1620	67,7	216,2
у тому числі з податку на прибуток	1621	31,3	-
розрахунками зі страхування	1625	11,4	2,5
розрахунками з оплати праці	1630	73,0	58,1
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 158,6	1 060,9
Усього за розділом III	1695	2 644,6	3 302,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	11 978,9	13 292,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10 831,8	9 139,9
Інші операційні доходи	2120	18 402,0	15 542,3
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	29 233,8	24 682,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 209,4)	(7 432,6)
Інші операційні витрати	2180	(20 224,0)	(17 039,9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(28 433,4)	(24 472,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	800,4	209,7
Податок на прибуток	2300	(141,8)	(39,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	658,6	170,0

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Біжан Юрій Тарасович

(ініціали, прізвище)

Москалик Надія Олександрівна

(ініціали, прізвище)

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

РЕФЕРАТ

на тему:

«Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії»

Студентки 2 курсу, 6м
групи, спеціальності 071
«Облік та оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий
аналіз та аудит»

_____

*підпис
студента*

Остапенко Юлії
Григорівни

Науковий керівник
к.е.н, доцент

_____

підпис керівника

Барабаш Наталія
Степанівна

Гарант освітньої програми
д.е.н., доцент

_____

підпис керівника

Назарова Каріна
Олександрівна

Київ 2019 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що включають 8 підрозділів, висновків, списку використаних джерел із 68 найменувань і 5 додатків. У тексті випускної кваліфікаційної роботи міститься 13 таблиць і 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету й основні завдання роботи, предмет і об'єкт дослідження, наведено основні положення наукової новизни, теоретичне та практичне значення одержаних результатів на «Рокитнянському колективному автотранспортному підприємстві 1066».

У *першому розділі «Теоретичні основи діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання»* розглянуто економічну та правову характеристику банкрутства, сформовано причини його виникнення. Надано оцінку необхідності проведення аналізу фінансового стану та діагностики банкрутства суб'єкта господарювання, визначено роль аналізу та діагностики в системі управління фінансовим станом суб'єкта господарювання.

У *другому розділі «Інформаційне забезпечення діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання»* визначено інформаційні потоки даних для проведення дослідження, здійснено аналіз нормативно-правового регулювання та спеціальної літератури з питань, які стосуються діагностики ризику банкрутства та можливостей його протидії. Сформовано організаційно-інформаційну модель діагностики ризику банкрутства.

У *третьому розділі «Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій»* сформовано організаційно-економічну характеристику «Рокитнянського колективного автотранспортного підприємства 1066», надано основні показники результатів діяльності. Проведено аналіз фінансової стійкості та

платоспроможності за результатами якого виділено переваги та недоліки, що потребують оперативного втручання. Також запропоновано методику аналізу та діагностики ризику банкрутства «Рокитнянського колективного автотранспортного підприємства 1066», яка розкриває додаткові характеристики суб'єкта господарювання, серед яких і ті, що потребують удосконалення.

У висновках та пропозиціях випускної кваліфікаційної роботи узагальнено теоретичні та практичні положення і сформовано рекомендації вдосконалення організації і методики аналізу та діагностики ризику банкрутства «Рокитнянського колективного автотранспортного підприємства 1066».

Анотація

Остапенко Ю.Г. «Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії»

Випускна кваліфікаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню поняття банкрутство та практичному формуванню методики та рекомендації недопущення банкрутства суб'єкта господарювання. Предметом дослідження є банкрутство як економічна категорія та методи аналізу для сприяння ефективного функціонування підприємства. Об'єктом дослідження є процес діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання. У першому розділі розкрито теоретичні засади банкрутства, причини та його наслідки для підприємства. У другому розділі досліджено інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану та діагностики банкрутства суб'єкта господарювання. У третьому розділі розкрито практичне застосування методики діагностики банкрутства на реально діючому підприємстві, надано рекомендації по удосконаленню методики і сприянню зростанню ринкової вартості об'єкта дослідження. За результатами проведеного дослідження були зроблені висновки та пропозиції.

Ключові слова: аналіз, банкрутство, діагностика, методика, підприємство, прибуток.

Аннотация

Остапенко Ю.Г. «Диагностика риска банкротства предприятия и оценка возможности его противодействия»

Выпускная квалификационная работа посвящена теоретическому обоснованию понятия банкротство и практическому формированию методики и рекомендаций недопущения банкротства предприятия. Предметом исследования является банкротство как экономическая категория и методы анализа для содействия эффективного функционирования предприятия. Объектом исследования является процесс диагностики риска банкротства предприятия. В первой главе раскрыты теоретические основы банкротства, причины и его последствия для предприятия. Во втором разделе исследовано информационное обеспечение анализа финансового состояния и диагностики банкротства предприятия. В третьем разделе практически применены методики диагностики банкротства на реально действующем предприятии, даны рекомендации по совершенствованию методики и содействию росту рыночной стоимости объекта исследования. По результатам проведенного исследования были сделаны выводы и предложения.

Ключевые слова: анализ, банкротство, диагностика, методика, предприятие, прибыль.

Annotation

Ostapenko Y. «Diagnosis of Bankruptcy Risk of an Entity and Evaluation of Opportunities of its resistance»

The final qualification work is devoted to the theoretical substantiation of the concept of bankruptcy and the practical formation of the methodology and recommendations for preventing bankruptcy of an entity. The subjects of research are the bankruptcy as an economic category and methods of analysis to promote the effective functioning of the enterprise. The object of the study is the process of diagnosing the entity's bankruptcy risk. The first section describes the theoretical principles of bankruptcy, its causes and consequences for the enterprise. The second section explores the information support of an entity's financial condition and bankruptcy diagnosis. The third section describes the practical application of bankruptcy diagnostics in a real-life enterprise, and provides recommendations on how to improve the methodology and promote the market value of the object of study. According to the results of the study, conclusions and suggestions were made.

Keywords: analysis, bankruptcy, diagnostics, methodology, enterprise, profit.